

הלכות שביעית

מראה מקומות

פרק א

איזה דברים יש להם קדושת שביעית
מה מותר לעשות בפירות שביעית
חלק ב

הוצאת מכון הם חיינו

A project of
קהל חזון אלימלך

בעזרת החונן לאדם דעת
המראה מקומות בקובץ זו נתקבצו על ידי
גרשון סגל

הערות יתקבלו בשמחה נא לשלחם
Questions@heimchayeinu.org

קובץ מראה מקומות זו מוקדש על יד
גרשון סגל
לעילוי נשמת זקיני אביגדור בן דוב

חורף תשפ"ג

קונטרסים על נושאים אחרים של מכון הם חיינו
אפשר להשיג כאן

www.heimchayeinu.org

תוכן הענינים

- 1.....ירושלמי שביעית פרק ח הלכה א – דפוס וילנא
- 3.....ירושלמי הנ"ל דפוס יפה עם הפני משה
- 5.....גמרא בבא קמא דף קא: - קב. (רבא רמי עד השתי נקודות שבדף קב.)
- 7.....גמרא סוכה דף מ. – מ: (טעמא דלולב עד אמר ר' אלעזר בדף מ:)
- 9.....משנה שביעית פרק ח משניות (דפוס וילנא) א עם פירוש הרמב"ם והר"ש
- 10.....משניות שביעית הנ"ל דפוס יפה עם פירוש הרמב"ם והר"ש
- 11.....רמב"ם הלכות שמיטה ויובל פרק ה הלכות י – יא עם הכסף משנה
- 12.....פאת השולחן פרק כד סעיפים יג – יד
- 14.....דרך אמונה הלכות שמיטה ויובל פרק ה הלכות י – יא

למחנה' מהדר דקתני נותנין עליו חומרי אדם וחומרי בהמה ויחא
 הוא לפרש לחומרי אדם שאין עשוי ממנו למנוחא וחומרי בהמה מאי ניחא
 וקאמר להמור לפרשן כדפרשי' שמתא במתני'. חני. כדריית' על אלו דהתינן במתני'
 דנמחשבה הן תליין ואם המוכר נוכח אותן על מנת לאוכלן והלוקח לוקח הוא
 לעצם לא הכל ממנו כלומר חין מחשבתו של
 הלוקח כלום ולא כל המנו לפרשין מהן קדושת
 שביעית הואיל וכבר חישב עליהן המוכר לאוכלין
 חלה קדושת שביעית עליהן כן אם המוכר
 מוכר לאוכלין וכי זה ממש הוא שפיר' גם
 הלוקח חישוב בשעת המקח לאוכלין ופשיטא דלא
 מהניא מחשבתו אח"כ שמתוך עליהן לעצם
 אלא משום הסיפא נקט לה: המוכר מוכר
 לעצם וכו'. כלומר אלא בהא הוא דמיבעיא לן
 בהא המוכר מוכר לעצם והלוקח הוא שחישב
 בתחלה לאוכלין ואח"כ נמלך וחישב עליהן לעצם
 מהו מי ניחא והואיל והמוכר י"כ חישב עליהן
 לעצם מהניא מחשבתו בתרתי: והלוקח סיבא
 לעצם או דלמא מכוון שהלוקח כבר חישב עליהן
 בתחלה כשאלו לידו לאוכלין חי לא מהי הדך
 ציה ונפרש' וחיובי כתי גזוהי מיירי דמיבעיא ליה
 כתי: מי אתן קיימין. כהאי ציהו וציהו שפס
 היא תמינת משיב' והמשיב: אם בשנתן לו
 משות ואח"כ משך. כלומר אם תמינת המשות
 היה מיד בשעת המקח ומשיבת הלוקח לא היתה
 אלא אח"כ כשחזר ומלך עליהן לעצם כזה לא
 הוא שיהא הבעיא דכתיב' דהיי דמי עשין נתן
 לו וזהו אפי' למ"ד משות קוונה מל"ד ולענין
 שאין קוונה לחזור בכו' ואפי' הכא בשעת
 תמינת משות הקנה לו המוכר להלוקח חלה המקח
 ודעתיה דהמוכר לעצם היה וכשקיבל הדמיס
 בעיניו מחשבה שיהיו לעצמו כקנין ואפי'
 דדעתיה דלוקח היה בשעת המקח לאוכלין מ"מ
 דעת המוכר שמתקנה לו היה לעצם וכו' הדבר
 תלוי שמתקנה לו בשעת תמינת המשות ולמ"ד
 משיבה היה דקונה מל"ד. פשיטא שהיה לעצם
 שפיר המשיבה היתה כשמתן הלוקח וחישב
 גם הוא לעצם: אם בשמשך. בשעת המקח
 ואח"כ נתן לו משות כזה נמי לא מכפקא לן
 דלויפסא הוא דלמי אכלין נתן לו שפירי אפי'
 למ"ד משות קוונה מודה היה דלמשיבא עדיפא
 לענין דאם קדמה המשיבה לכבו נקטה המקח
 אלא דסי' דלמעות קוונת אף שעדיין לא משך
 הלוקח ואפי' הכא בשעת המקח היה דעת
 הלוקח לאוכלין והדעתה דהכי משך אותן והאי
 דבדעתו משך תלוי שהוא עושה הקנין במשיבתו

תני המוכר מוכר לאוכלין כו' המוכר מוכר לעצם והלוקח לאוכלין פ"ה
 משך הלוקח לאוכלין וחישב עליהן לעצם אח"כ מה אית
 קיימין אם בשנתן לו משות ואח"כ משך הלוקח לעצם
 הוא אם המוכר מוכר לעצם ז"ל נס החכמה
 הוי לעצם ז"ל ביד הלוקח ויכול הלוקח להשגב
 אח"כ על העצם ע"ז פירך א"ל בשנתן משות
 ואח"כ משך אח"כ המוכר קיבל המשות על עצם
 והוי דמי עשין ביד המוכר ואם בשמשך ואח"כ
 נתן משות אח"כ לא קני המוכר המשות עד
 לאחר המשיבה [מ] בתוס' ז"ל במס' ז"ל (דף מ"ג
 ע"ג) ע"י [מ] שנתנית אוכלין ביד הלוקח בשעת
 משיבה אח"כ קיבל דמי אוכלין והוי דמי אוכלין
 בידו ומקני בשנתן משות ואח"כ משך ותליא
 בפלוגתא דר"י ורשב"ג דלמ"ד אין משות קוונת
 א"כ לא קני המוכר המשות עד לאחר המשיבה
 לאחר שנתנית אוכלין ביד הלוקח [מ] בתוס'
 במסכת ז"ל (דף מ"ג ע"ג) ע"י [מ] ומנא דבשעת
 קנין המשות הוי דמי אוכלין בידו דלמ"ד דלא כפי'
 נעשה אוכלין דהא לא כל הימנו כדלמ"ד לטיל
 ולמ"ד דמשות קוונת מנא דקני המוכר המשות
 קודם משיבת הלוקח לאוכלין והוא מוכר לעצם
 והלוקח חישב על אוכלין רק בשעת משיבה
 מנא דמי עשין בידו ומקני דמי עשין בידו
 דמוכר ע"כ מהני ג' המחשבה לעצם גבי לוקח
 אח"כ שיפא החכמה ג"כ לעצם. העולה מתוך
 זה דאם כשהלוקח חישב לאוכלין עם המוכר לא
 מהני המחשבה אח"כ על עצם רק באם שדמי
 עשין הוא ביד מוכר או אם שחישב לאוכלין
 ושאר במחשבה הוהא הוי אוכלין אצל אם יכול
 לחזור לחשוב על עצם תלוי במשות קוונת או
 לא קני קוונת המשות והמחשבה ללוקח על אוכלין
 הוא לאח"כ בשעת משיבה מנא דמי עשין ביד
 המוכר וכיון דלמי עשין ביד המוכר מהני
 חכמה אח"כ אצל אם שחישב קוונת ולא משות
 וכשחישב בשעת משיבה על אוכלין הוי אוכלין
 כפי' דהא כ"ו שהלוקח עומד במחשבה הוהא
 פשיטא דהוי אוכלין ומנא דקני המשות שביד
 המוכר הוא לאחר משיבה והוי דמי אוכלין כפי'
 לן אם עשין בידו דלמ"ד אם דמי אוכלין
 אין מפסמין שמן של שביעית אצל לוקח כו'
 רבי

הלכה ב מתני' ו

ולשתייהו וליכיה [ו] לובל כל
 דבר שדרכו לאכול [ו] ולמ"ד דבר שדרכו למ"ד
 ולא יסוך יין וחומץ אבל סך את השמן [ו] וכן
 בתרומה [ו] ובמניש קל מהן שביעי' שנתנה להדלק'
 הגר: גב' [ו] [ו] כיצד לובל דבר שדרכו לובל אין
 לו מחייבין אותו לובל לא שחיפשה ולא קוונת
 ירק ולא תבשיל שנתקלקל צורתו וכן הוא שביקש
 לובל תרדן חיין או לבוס חיין חיות אין שומעין
 לו כיצד לשנות דבר שדרכו לשנות [ג] אין
 מחייבין אותו לשנות ***אניגרון ולא איקטורין ולא
 יין ושמרים החושש בשינוי לא יהא מגמא חומץ
 ופולס אבל מגמא הוא ומבלע ומפבל כל צרכו
 ואינו חושש החושש גרונו לא יערענו בשמן אבל
 נותן האב שמן להרוך אניגרון וימא לא יסוך יין
 וחומץ אבל סך הוא את השמן החושש את ראשו
 או שעלו בו חמטין סך שמן אבל לא יסוך יין
 וחומץ [ו] [ד] אין מפסמין שמן של שביעית אבל לוקח הוא שכן ערב שביעית ואינו חושש
 רבי

וכיון משך אותן אדעתא דלובלין וקנו לו מה שנתן. דמים אח"כ בעינן דמי אוכלין נתן וכלומר דכתיב' אין אנו הלובין אחר שעת תמינת המשות שאפי' שלא נתן לו
 המשות עד אחר שמתוך עליהן לעצם לאו כלום הוא לפי שכבר נקטה לו במשיבה מזה שהיה דעתו לאוכלין והרי מה שנתן הדמים בשביל דמי אוכלין הוא שנתן: הלא
 כי אכן קיימין. להענין בעינן דוקא הוא: בשנתן לו משות ואח"כ משך. כלומר שהתנות משות והמשיבה היה מיד בשעת המקח אלא שבתחלה נתן המשות ואחר
 כך משך והוא שנתן משות הוא עיקר הקנין אם כן נדעת המוכר הדבר תלוי שעת מיד כשנתן לו והוא שעדיין לא משך ודעתיה דמוכר
 לעצם וכו' ושביתן לו משות אחר כך דמי עשין נתן לו אצל אי אמרינן דאין הקנין קוונת ומיקר הקנין מל"ד משיבה הוא אח"כ בשעה שנתן המשות עדיין לא
 קנה הלוקח וכשמשך אח"כ הוא שקנה אותו ומכיון שדעת הלוקח בשעת הקנין לאוכלין היתה אח"כ דמי אוכלין נתן לו וכלומר שעת הקנין הוא לאוכלין
 ונדעת הלוקח הדבר תלוי שעתו לאוכלין ובה"כ הוא דמיבעיא הוה לדינא וקאמר דהפלוגתא דר"י ור"ל היא וכו' ולמ"ד אין המשות קוונת
 מל"ד אלא משיבה דוקא אח"כ דמי אוכלין נתן לו וכדפרשי' ולמ"ד משות קוונת מל"ד דמי עשין נתן לו וכדלמ"ד: המוכר מוכר לעצם וכו'. והשתא מיבעיא
 ליה גזוהי אמרינן דלס לא נגמר בהקף ביניהן לזה או לזה אלא כל לן מהן מעמיד. זה דבריו המוכר אומר לעצם אני מוכר לך והלוקח אומר לאוכלין אני
 וזהו לוקח ממך ולא נחרש ביניהן ואח"כ לקח ממנו סתם ולא פירש לכך או לכך ויענינו: זה אחר איהו מה שנתנה אנו הלובין: ויבא כהא דקאמר כפי' כ"ו
 דלמשיבא כהא דלמיקן בתוספתא קידושין (סוף פ"ב) וזה אומר במה וזה אומר במלמיה וכן זה לביטוי חיה בשבו זה את זה וזה הלוקח תבע את
 המוכר יעשו דברי המוכר ואם הלוקח יעשו דברי הלוקח וזהו דלאס א"כ תבע המוכר את הלוקח יעשו כדברי הלוקח והרי הן
 לאוכלין וחלה קדושת שביעית עליהן ואם הלוקח הוא שנתן את המוכר יעשו כדברי המוכר והרי הן לעצם:

הלכה ב מתני' שביעית ויתנה

שביעית ויתנה לאכליה וכו'. בפרות הלובין זה בלולו שאין דרך רוב ב"ב לזרען מיירי דלאו מותרין בכלילה ולא גזרו עליהן כדלמ"ד
 לעיל (פ"ד במתני' ז') ומפרש גמרא כשדרכו ליאכל אצל אין מחייבין אותו ליאכל דבר שאין דרכו ליאכל כגון פת ששפיסה וכיוצא בו
 הנשיל שנספד ולא קנינת ירק וזהו הנשאר מהפסולה הירק אחר שקצו וזכירו אותו וכן דבר שדרכו ליאכל כשהוא חי אוכלו חי ודבר שדרכו ליאכל מבושל
 אוכלו מבושל ואין משנין אותו וכן לעצם וכו'. וכן הוא הדין בתרומה ומעשר שני שלא ניתנו אלא לאכליה ובהיה ובידה ואין משנין אותו מדבר שדרכו בכך לדבר
 שאין דרכו בכך: קל מהן שביעית. בדבר זה שניתנה להדלקת הכר כדכרש' צריס' מ' לדלילת היה מנא"כ בתרומה ומעשר שני שהתרומה
 ולא זמן שהיה סהורה וכן היתה להדלקת ואם נתמלח מליקין בה אצל מעשר שני אין מליקין בו וכן שיהא סהור ולא ניתנו אלא לאכליה
 וכליה ולסיבה אלא להדלקת ובהיה איתנה בתוספתא (פ"ו) וכן הלכה: וכן הדין בחיובין אותו לאכול וכו'. בפרות שנתן לרוב לאכליה
 חיין: אין מחייבין אותו לשנות וכו'. כפי' כיצד מנכרין מפרש להו' אניגרון מיה דלוקחיה מיה דלוקחיה ואם שלקן משביעית אין מחייבין אותו לשנות
 מהניא לפי שאין דרך לשנותן אלא עם השמן כדלמ"ד הכה: ולא יין ושמרים. כלומר היין שיש בו שמרים הרבה והוא לבורר אין מחייבין אותו לשנותו וכן
 הוא בתוספתא (פ"ו) לשנות יין לשמות יין: לא יהא מנמנע חומץ ופולס. לפי שהוא מפקדוניהו שניכר שהוא לרפואה וכל שומעין לו. לפי שאין דרכן לאכלן
 ואינו חושש. שאם נתרפא נתרפא כדרך ששניט בשבת: לא יערערנו בשמן. שזהו לרפואה אצל לתוך אניגרון ונתן הוא שמן הרבה וגומע ואם נתרפא נתרפא:
 לא יסוך יין וחומץ וכו' ומפרש לו כגון החושש את ראשו וכו' שלפסמין עשין יין לרפואה ובשל שביעית הסור שאין דרכן ליכיה ויכיר שהוא לרפואה: אין
 הוא בתוספתא (פ"ו) לשנות יין לשמות יין: לא יהא מנמנע חומץ ופולס. לפי שהוא מפקדוניהו שניכר שהוא לרפואה וכל שומעין לו. לפי שאין דרכן לאכלן
 ערב שיש לו ריח לוקח הוא בשביעית ואינו חושש שמה נתפסם בעיקר בשמים משל שביעית וכן הוא בתוספתא: גם אין מפסמין שמן של שביעית אצל לוקחין שמן פרז לסיכ' מ"מ:

עין משפטם ב מצוה ד [א] מיי' פ"ה משמיסה ה"ג וכו' [ב] ה' [ג] מיי' פ"ה משמיסה ה"ג וכו' [ד] מיי' פ"ה משמיסה ה"ג וכו' [ה] מיי' פ"ה משמיסה ה"ג וכו' [ו] מיי' פ"ה משמיסה ה"ג וכו' [ז] מיי' פ"ה משמיסה ה"ג וכו' [ח] מיי' פ"ה משמיסה ה"ג וכו' [ט] מיי' פ"ה משמיסה ה"ג וכו' [י] מיי' פ"ה משמיסה ה"ג וכו' [יא] מיי' פ"ה משמיסה ה"ג וכו' [יב] מיי' פ"ה משמיסה ה"ג וכו' [יג] מיי' פ"ה משמיסה ה"ג וכו' [יד] מיי' פ"ה משמיסה ה"ג וכו' [טו] מיי' פ"ה משמיסה ה"ג וכו' [טז] מיי' פ"ה משמיסה ה"ג וכו' [יז] מיי' פ"ה משמיסה ה"ג וכו' [יח] מיי' פ"ה משמיסה ה"ג וכו' [יט] מיי' פ"ה משמיסה ה"ג וכו' [כ] מיי' פ"ה משמיסה ה"ג וכו' [כא] מיי' פ"ה משמיסה ה"ג וכו' [כב] מיי' פ"ה משמיסה ה"ג וכו' [כג] מיי' פ"ה משמיסה ה"ג וכו' [כד] מיי' פ"ה משמיסה ה"ג וכו' [כה] מיי' פ"ה משמיסה ה"ג וכו' [כו] מיי' פ"ה משמיסה ה"ג וכו' [כז] מיי' פ"ה משמיסה ה"ג וכו' [כח] מיי' פ"ה משמיסה ה"ג וכו' [כט] מיי' פ"ה משמיסה ה"ג וכו' [ל] מיי' פ"ה משמיסה ה"ג וכו' [לא] מיי' פ"ה משמיסה ה"ג וכו' [לב] מיי' פ"ה משמיסה ה"ג וכו' [לג] מיי' פ"ה משמיסה ה"ג וכו' [לד] מיי' פ"ה משמיסה ה"ג וכו' [לה] מיי' פ"ה משמיסה ה"ג וכו' [לו] מיי' פ"ה משמיסה ה"ג וכו' [לז] מיי' פ"ה משמיסה ה"ג וכו' [לח] מיי' פ"ה משמיסה ה"ג וכו' [לט] מיי' פ"ה משמיסה ה"ג וכו' [לע] מיי' פ"ה משמיסה ה"ג וכו' [לס] מיי' פ"ה משמיסה ה"ג וכו' [לסא] מיי' פ"ה משמיסה ה"ג וכו' [לסב] מיי' פ"ה משמיסה ה"ג וכו' [לסג] מיי' פ"ה משמיסה ה"ג וכו' [לסד] מיי' פ"ה משמיסה ה"ג וכו' [לסה] מיי' פ"ה משמיסה ה"ג וכו' [לסו] מיי' פ"ה משמיסה ה"ג וכו' [לסז] מיי' פ"ה משמיסה ה"ג וכו' [לסח] מיי' פ"ה משמיסה ה"ג וכו' [לסט] מיי' פ"ה משמיסה ה"ג וכו' [לסא] מיי' פ"ה משמיסה ה"ג וכו' [לסב] מיי' פ"ה משמיסה ה"ג וכו' [לסג] מיי' פ"ה משמיסה ה"ג וכו' [לסד] מיי' פ"ה משמיסה ה"ג וכו' [לסה] מיי' פ"ה משמיסה ה"ג וכו' [לסו] מיי' פ"ה משמיסה ה"ג וכו' [לסז] מיי' פ"ה משמיסה ה"ג וכו' [לסח] מיי' פ"ה משמיסה ה"ג וכו' [לסט] מיי' פ"ה משמיסה ה"ג וכו' [לסא] מיי' פ"ה משמיסה ה"ג וכו' [לסב] מיי' פ"ה משמיסה ה"ג וכו' [לסג] מיי' פ"ה משמיסה ה"ג וכו' [לסד] מיי' פ"ה משמיסה ה"ג וכו' [לסה] מיי' פ"ה משמיסה ה"ג וכו' [לסו] מיי' פ"ה משמיסה ה"ג וכו' [לסז] מיי' פ"ה משמיסה ה"ג וכו' [לסח] מיי' פ"ה משמיסה ה"ג וכו' [לסט] מיי' פ"ה משמיסה ה"ג וכו' [לסא] מיי' פ"ה משמיסה ה"ג וכו' [לסב] מיי' פ"ה משמיסה ה"ג וכו' [לסג] מיי' פ"ה משמיסה ה"ג וכו' [לסד] מיי' פ"ה משמיסה ה"ג וכו' [לסה] מיי' פ"ה משמיסה ה"ג וכו' [לסו] מיי' פ"ה משמיסה ה"ג וכו' [לסז] מיי' פ"ה משמיסה ה"ג וכו' [לסח] מיי' פ"ה משמיסה ה"ג וכו' [לסט] מיי' פ"ה משמיסה ה"ג וכו' [לסא] מיי' פ"ה משמיסה ה"ג וכו' [לסב] מיי' פ"ה משמיסה ה"ג וכו' [לסג] מיי' פ"ה משמיסה ה"ג וכו' [לסד] מיי' פ"ה משמיסה ה"ג וכו' [לסה] מיי' פ"ה משמיסה ה"ג וכו' [לסו] מיי' פ"ה משמיסה ה"ג וכו' [לסז] מיי' פ"ה משמיסה ה"ג וכו' [לסח] מיי' פ"ה משמיסה ה"ג וכו' [לסט] מיי' פ"ה משמיסה ה"ג וכו' [לסא] מיי' פ"ה משמיסה ה"ג וכו' [לסב] מיי' פ"ה משמיסה ה"ג וכו' [לסג] מיי' פ"ה משמיסה ה"ג וכו' [לסד] מיי' פ"ה משמיסה ה"ג וכו' [לסה] מיי' פ"ה משמיסה ה"ג וכו' [לסו] מיי' פ"ה משמיסה ה"ג וכו' [לסז] מיי' פ"ה משמיסה ה"ג וכו' [לסח] מיי' פ"ה משמיסה ה"ג וכו' [לסט] מיי' פ"ה משמיסה ה"ג וכו' [לסא] מיי' פ"ה משמיסה ה"ג וכו' [לסב] מיי' פ"ה משמיסה ה"ג וכו' [לסג] מיי' פ"ה משמיסה ה"ג וכו' [לסד] מיי' פ"ה משמיסה ה"ג וכו' [לסה] מיי' פ"ה משמיסה ה"ג וכו' [לסו] מיי' פ"ה משמיסה ה"ג וכו' [לסז] מיי' פ"ה משמיסה ה"ג וכו' [לסח] מיי' פ"ה משמיסה ה"ג וכו' [לסט] מיי' פ"ה משמיסה ה"ג וכו' [לסא] מיי' פ"ה משמיסה ה"ג וכו' [לסב] מיי' פ"ה משמיסה ה"ג וכו' [לסג] מיי' פ"ה משמיסה ה"ג וכו' [לסד] מיי' פ"ה משמיסה ה"ג וכו' [לסה] מיי' פ"ה משמיסה ה"ג וכו' [לסו] מיי' פ"ה משמיסה ה"ג וכו' [לסז] מיי' פ"ה משמיסה ה"ג וכו' [לסח] מיי' פ"ה משמיסה ה"ג וכו' [לסט] מיי' פ"ה משמיסה ה"ג וכו' [לסא] מיי' פ"ה משמיסה ה"ג וכו' [לסב] מיי' פ"ה משמיסה ה"ג וכו' [לסג] מיי' פ"ה משמיסה ה"ג וכו' [לסד] מיי' פ"ה משמיסה ה"ג וכו' [לסה] מיי' פ"ה משמיסה ה"ג וכו' [לסו] מיי' פ"ה משמיסה ה"ג וכו' [לסז] מיי' פ"ה משמיסה ה"ג וכו' [לסח] מיי' פ"ה משמיסה ה"ג וכו' [לסט] מיי' פ"ה משמיסה ה"ג וכו' [לסא] מיי' פ"ה משמיסה ה"ג וכו' [לסב] מיי' פ"ה משמיסה ה"ג וכו' [לסג] מיי' פ"ה משמיסה ה"ג וכו' [לסד] מיי' פ"ה משמיסה ה"ג וכו' [לסה] מיי' פ"ה משמיסה ה"ג וכו' [לסו] מיי' פ"ה משמיסה ה"ג וכו' [לסז] מיי' פ"ה משמיסה ה"ג וכו' [לסח] מיי' פ"ה משמיסה ה"ג וכו' [לסט] מיי' פ"ה משמיסה ה"ג וכו' [לסא] מיי' פ"ה משמיסה ה"ג וכו' [לסב] מיי' פ"ה משמיסה ה"ג וכו' [לסג] מיי' פ"ה משמיסה ה"ג וכו' [לסד] מיי' פ"ה משמיסה ה"ג וכו' [לסה] מיי' פ"ה משמיסה ה"ג וכו' [לסו] מיי' פ"ה משמיסה ה"ג וכו' [לסז] מיי' פ"ה משמיסה ה"ג וכו' [לסח] מיי' פ"ה משמיסה ה"ג וכו' [לסט] מיי' פ"ה משמיסה ה"ג וכו' [לסא] מיי' פ"ה משמיסה ה"ג וכו' [לסב] מיי' פ"ה משמיסה ה"ג וכו' [לסג] מיי' פ"ה משמיסה ה"ג וכו' [לסד] מיי' פ"ה משמיסה ה"ג וכו' [לסה] מיי' פ"ה משמיסה ה"ג וכו' [לסו] מיי' פ"ה משמיסה ה"ג וכו' [לסז] מיי' פ"ה משמיסה ה"ג וכו' [לסח] מיי' פ"ה משמיסה ה"ג וכו' [לסט] מיי' פ"ה משמיסה ה"ג וכו' [לסא] מיי' פ"ה משמיסה ה"ג וכו' [לסב] מיי' פ"ה משמיסה ה"ג וכו' [לסג] מיי' פ"ה משמיסה ה"ג וכו' [לסד] מיי' פ"ה משמיסה ה"ג וכו' [לסה] מיי' פ"ה משמיסה ה"ג וכו' [לסו] מיי' פ"ה משמיסה ה"ג וכו' [לסז] מיי' פ"ה משמיסה ה"ג וכו' [לסח] מיי' פ"ה משמיסה ה"ג וכו' [לסט] מיי' פ"ה משמיסה ה"ג וכו' [לסא] מיי' פ"ה משמיסה ה"ג וכו' [לסב] מיי' פ"ה משמיסה ה"ג וכו' [לסג] מיי' פ"ה משמיסה ה"ג וכו' [לסד] מיי' פ"ה משמיסה ה"ג וכו' [לסה] מיי' פ"ה משמיסה ה"ג וכו' [לסו] מיי' פ"ה משמיסה ה"ג וכו' [לסז] מיי' פ"ה משמיסה ה"ג וכו' [לסח] מיי' פ"ה משמיסה ה"ג וכו' [לסט] מיי' פ"ה משמיסה ה"ג וכו' [לסא] מיי' פ"ה משמיסה ה"ג וכו' [לסב] מיי' פ"ה משמיסה ה"ג וכו' [לסג] מיי' פ"ה משמיסה ה"ג וכו' [לסד] מיי' פ"ה משמיסה ה"ג וכו' [לסה] מיי' פ"ה משמיסה ה"ג וכו' [לסו] מיי' פ"ה משמיסה ה"ג וכו' [לסז] מיי' פ"ה משמיסה ה"ג וכו' [לסח] מיי' פ"ה משמיסה ה"ג וכו' [לסט] מיי' פ"ה משמיסה ה"ג וכו' [לסא] מיי' פ"ה משמיסה ה"ג וכו' [לסב] מיי' פ"ה משמיסה ה"ג וכו' [לסג] מיי' פ"ה משמיסה ה"ג וכו' [לסד] מיי' פ"ה משמיסה ה"ג וכו' [לסה] מיי' פ"ה משמיסה ה"ג וכו' [לסו] מיי' פ"ה משמיסה ה"ג וכו' [לסז] מיי' פ"ה משמיסה ה"ג וכו' [לסח] מיי' פ"ה משמיסה ה"ג וכו' [לסט] מיי' פ"ה משמיסה ה"ג וכו' [לסא] מיי' פ"ה משמיסה ה"ג וכו' [לסב] מיי' פ"ה משמיסה ה"ג וכו' [לסג] מיי' פ"ה משמיסה ה"ג וכו' [לסד] מיי' פ"ה משמיסה ה"ג וכו' [לסה] מיי' פ"ה משמיסה ה"ג וכו' [לסו] מיי' פ"ה משמיסה ה"ג וכו' [לסז] מיי' פ"ה משמיסה ה"ג וכו' [לסח] מיי' פ"ה משמיסה ה"ג וכו' [לסט] מיי' פ"ה משמיסה ה"ג וכו' [לסא] מיי' פ"ה משמיסה ה"ג וכו' [לסב] מיי' פ"ה משמיסה ה"ג וכו' [לסג] מיי' פ"ה משמיסה ה"ג וכו' [לסד] מיי' פ"ה משמיסה ה"ג וכו' [לסה] מיי' פ"ה משמיסה ה"ג וכו' [לסו] מיי' פ"ה משמיסה ה"ג וכו' [לסז] מיי' פ"ה משמיסה ה"ג וכו' [לסח] מיי' פ"ה משמיסה ה"ג וכו' [לסט] מיי' פ"ה משמיסה ה"ג וכו' [לסא] מיי' פ"ה משמיסה ה"ג וכו' [לסב] מיי' פ"ה משמיסה ה"ג וכו' [לסג] מיי' פ"ה משמיסה ה"ג וכו' [לסד] מיי' פ"ה משמיסה ה"ג וכו' [לסה] מיי' פ"ה משמיסה ה"ג וכו' [לסו] מיי' פ"ה משמיסה ה"ג וכו' [לסז] מיי' פ"ה משמיסה ה"ג וכו' [לסח] מיי' פ"ה משמיסה ה"ג וכו' [לסט] מיי' פ"ה משמיסה ה"ג וכו' [לסא] מיי' פ"ה משמיסה ה"ג וכו' [לסב] מיי' פ"ה משמיסה ה"ג וכו' [לסג] מיי' פ"ה משמיסה ה"ג וכו' [לסד] מיי' פ"ה משמיסה ה"ג וכו' [לסה] מיי' פ"ה משמיסה ה"ג וכו' [לסו] מיי' פ"ה משמיסה ה"ג וכו' [לסז] מיי' פ"ה משמיסה ה"ג וכו' [לסח] מיי' פ"ה משמיסה ה"ג וכו' [לסט] מיי' פ"ה משמיסה ה"ג וכו' [לסא] מיי' פ"ה משמיסה ה"ג וכו' [לסב] מיי' פ"ה משמיסה ה"ג וכו' [לסג] מיי' פ"ה משמיסה ה"ג וכו' [לסד] מיי' פ"ה משמיסה ה"ג וכו' [לסה] מיי' פ"ה משמיסה ה"ג וכו' [לסו] מיי' פ"ה משמיסה ה"ג וכו' [לסז] מיי' פ"ה משמיסה ה"ג וכו' [לסח] מיי' פ"ה משמיסה ה"ג וכו' [לסט] מיי' פ"ה משמיסה ה"ג וכו' [לסא] מיי' פ"ה משמיסה ה"ג וכו' [לסב] מיי' פ"ה משמיסה ה"ג וכו' [לסג] מיי' פ"ה משמיסה ה"ג וכו' [לסד] מיי' פ"ה משמיסה ה"ג וכו' [לסה] מיי' פ"ה משמיסה ה"ג וכו' [לסו] מיי' פ"ה משמיסה ה"ג וכו' [לסז] מיי' פ"ה משמיסה ה"ג וכו' [לסח] מיי' פ"ה משמיסה ה"ג וכו' [לסט] מיי' פ"ה משמיסה ה"ג וכו' [לסא] מיי' פ"ה משמיסה ה"ג וכו' [לסב] מיי' פ"ה משמיסה ה"ג וכו' [לסג] מיי' פ"ה משמיסה ה"ג וכו' [לסד] מיי' פ"ה משמיסה ה"ג וכו' [לסה] מיי' פ"ה משמיסה ה"ג וכו' [לסו] מיי' פ"ה משמיסה ה"ג וכו' [לסז] מיי' פ"ה משמיסה ה"ג וכו' [לסח] מיי' פ"ה משמיסה ה"ג וכו' [לסט] מיי' פ"ה משמיסה ה"ג וכו' [לסא] מיי' פ"ה משמיסה ה"ג וכו' [לסב] מיי' פ"ה משמיסה ה"ג וכו' [לסג] מיי' פ"ה משמיסה ה"ג וכו' [לסד] מיי' פ"ה משמיסה ה"ג וכו' [לסה] מיי' פ"ה משמיסה ה"ג וכו' [לסו] מיי' פ"ה משמיסה ה"ג וכו' [לסז] מיי' פ"ה משמיסה ה"ג וכו' [לסח] מיי' פ"ה משמיסה ה"ג וכו' [לסט] מיי' פ"ה משמיסה ה"ג וכו' [לסא] מיי' פ"ה משמיסה ה"ג וכו' [לסב] מיי' פ"ה משמיסה ה"ג וכו' [לסג] מיי' פ"ה משמיסה ה"ג וכו' [לסד] מיי' פ"ה משמיסה ה"ג וכו' [לסה] מיי' פ"ה משמיסה ה"ג וכו' [לסו] מיי' פ"ה משמיסה ה"ג וכו' [לסז] מיי' פ"ה משמיסה ה"ג וכו' [לסח] מיי' פ"ה משמיסה ה"ג וכו' [לסט] מיי' פ"ה משמיסה ה"ג וכו' [לסא] מיי' פ"ה משמיסה ה"ג וכו' [לסב] מיי' פ"ה משמיסה ה"ג וכו' [לסג] מיי' פ"ה משמיסה ה"ג וכו' [לסד] מיי' פ"ה משמיסה ה"ג וכו' [לסה] מיי' פ"ה משמיסה ה"ג וכו' [לסו] מיי' פ"ה משמיסה ה"ג וכו' [לסז] מיי' פ"ה משמיסה ה"ג וכו' [לסח] מיי' פ"ה משמיסה ה"ג וכו' [לסט] מיי' פ"ה משמיסה ה"ג וכו' [לסא] מיי' פ"ה משמיסה ה"ג וכו' [לסב] מיי' פ"ה משמיסה ה"ג וכו' [לסג] מיי' פ"ה משמיסה ה"ג וכו' [לסד] מיי' פ"ה משמיסה ה"ג וכו' [לסה] מיי' פ"ה משמיסה ה"ג וכו' [לסו] מיי' פ"ה משמיסה ה"ג וכו' [לסז] מיי' פ"ה משמיסה ה"ג וכו' [לסח] מיי' פ"ה משמיסה ה"ג וכו' [לסט] מיי' פ"ה משמיסה ה"ג וכו' [לסא] מיי' פ"ה משמיסה ה"ג וכו' [לסב] מיי' פ"ה משמיסה ה"ג וכו' [לסג] מיי' פ"ה משמיסה ה"ג וכו' [לסד] מיי' פ"ה משמיסה ה"ג וכו' [לסה] מיי' פ"ה משמיסה ה"ג וכו' [לסו] מיי' פ"ה משמיסה ה"ג וכו' [לסז] מיי' פ"ה משמיסה ה"ג וכו' [לסח] מיי' פ"ה משמיסה ה"ג וכו' [לסט] מיי' פ"ה משמיסה ה"ג וכו' [לסא] מיי' פ"ה משמיסה ה"ג וכו' [לסב] מיי' פ"ה משמיסה ה"ג וכו' [לסג] מיי' פ"ה משמיסה ה"ג וכו' [לסד] מיי' פ"ה משמיסה ה"ג וכו' [לסה] מיי' פ"ה משמיסה ה"ג וכו' [לסו] מיי' פ"ה משמיסה ה"ג וכו' [לסז] מיי' פ"ה משמיסה ה"ג וכו' [לסח] מיי' פ"ה משמיסה ה"ג וכו' [לסט] מיי' פ"ה משמיסה ה"ג וכו' [לסא] מיי' פ"ה משמיסה ה"ג וכו' [לסב] מיי' פ"ה משמיסה ה"ג וכו' [לסג] מיי' פ"ה משמיסה ה"ג וכו' [לסד] מיי' פ"ה משמיסה ה"ג וכו' [לסה] מיי' פ"ה משמיסה ה"ג וכו' [לסו] מיי' פ"ה משמיסה ה"ג וכו' [לסז] מיי' פ"ה משמיסה ה"ג וכו' [לסח] מיי' פ"ה משמיסה ה"ג וכו' [לסט] מיי' פ"ה משמיסה ה"ג וכו' [לסא] מיי' פ"ה משמיסה ה"ג וכו' [לסב] מיי' פ"ה משמיסה ה"ג וכו' [לסג] מיי' פ"ה משמיסה ה"ג וכו' [לסד] מיי' פ"ה משמיסה ה"ג וכו' [לסה] מיי' פ"ה משמיסה ה"ג וכו' [לסו] מיי' פ"ה משמיסה ה"ג וכו' [לסז] מיי' פ"ה משמיסה ה"ג וכו' [לסח] מיי' פ"ה משמיסה ה"ג וכו' [לסט] מיי' פ"ה משמיסה ה"ג וכו' [לסא] מיי' פ"ה משמיסה ה"ג וכו' [לסב] מיי' פ"ה משמיסה ה"ג וכו' [לסג] מיי' פ"ה משמיסה ה"ג וכו' [לסד] מיי' פ"ה משמיסה ה"ג וכו' [לסה] מיי' פ"ה משמיסה ה"ג וכו' [לסו] מיי' פ"ה משמיסה ה"ג וכו' [לסז] מיי' פ"ה משמיסה ה"ג וכו' [לסח] מיי' פ"ה משמיסה ה"ג וכו' [לסט] מיי' פ"ה משמיסה ה"ג וכו' [לסא] מיי' פ"ה משמיסה ה"ג וכו' [לסב] מיי' פ"ה משמיסה ה"ג וכו' [לסג] מיי' פ"ה משמיסה ה"ג וכו' [לסד] מיי' פ"ה משמיסה ה"ג וכו' [לסה] מיי' פ"ה משמיסה ה"ג וכו' [לסו] מיי' פ"ה משמיסה ה"ג וכו' [לסז] מיי' פ"ה משמיסה ה"ג וכו' [לסח] מיי' פ"ה משמיסה ה"ג וכו' [לסט] מיי' פ"ה משמיסה ה"ג וכו' [לסא] מיי' פ"ה משמיסה ה"ג וכו' [לסב] מיי' פ"ה משמיסה ה"ג וכו' [לסג] מיי' פ"ה משמיסה ה"ג וכו' [לסד] מיי' פ"ה משמיסה ה"ג וכו' [לסה] מיי' פ"ה משמיסה ה"ג וכו' [לסו] מיי' פ"ה משמיסה ה"ג וכו' [לסז] מיי' פ"ה משמיסה ה"ג וכו' [לסח] מיי' פ"ה משמיסה ה"ג וכו' [לסט] מיי' פ"ה משמיסה ה"ג וכו' [לסא] מיי' פ"ה משמיסה ה"ג וכו' [לסב] מיי' פ"ה משמיסה ה"ג וכו' [לסג] מיי' פ"ה משמיסה ה"ג וכו' [לסד] מיי' פ"ה משמיסה ה"ג וכו' [לסה] מיי' פ"ה משמיסה ה"ג וכו' [לסו] מיי' פ"ה משמיסה ה"ג וכו' [לסז] מיי' פ"ה משמיסה ה"ג וכו' [לסח] מיי' פ"ה משמיסה ה"ג וכו' [לסט] מיי' פ"ה משמיסה ה"ג וכו' [לסא] מיי' פ"ה משמיסה ה"ג וכו' [לסב] מיי' פ"ה משמיסה ה"ג וכו' [לסג] מיי' פ"ה משמיסה ה"ג וכו' [לסד] מיי' פ"ה משמיסה ה"ג וכו' [לסה] מיי' פ"ה משמיסה ה"ג וכו' [לסו] מיי' פ"ה משמיסה ה"ג וכו' [לסז] מיי' פ"ה משמיסה ה"ג וכו' [לסח] מיי' פ"ה משמיסה ה"ג וכו' [לסט] מיי' פ"ה משמיסה ה"ג וכו' [לסא] מיי' פ"ה משמיסה ה"ג וכו' [לסב] מיי' פ"ה משמיסה ה"ג וכו' [לסג] מיי' פ"ה משמיסה ה"ג וכו' [לסד] מיי' פ"ה משמיסה ה"ג וכו' [לסה] מיי' פ"ה משמיסה ה"ג וכו' [לסו] מיי' פ"ה משמיסה ה"ג וכו' [לסז] מיי' פ"ה משמיסה ה"ג וכו' [לסח] מיי' פ"ה משמיסה ה"ג וכו' [לסט] מיי' פ"ה משמיסה ה"ג וכו' [לסא] מיי' פ"ה משמיסה ה"ג וכו' [לסב] מיי' פ"ה משמיסה ה"ג וכו' [לסג] מיי' פ"ה משמיסה ה"ג וכו' [לסד] מיי' פ"ה משמיסה ה"ג וכו' [לסה] מיי' פ"ה משמיסה ה"ג וכו' [לסו] מיי' פ"ה משמיסה ה"ג וכו' [לסז] מיי' פ"ה משמיסה ה"ג

המשך הגמ'

אוכלי בהמה מהו לעשות מהן צבועין לאדם מה אם אוכלי אדם שאין עושין מהן מלוגמא לאדם עושין מהן צבועין לאדם אוכלי בהמה שעושין מהן מלוגמא לאדם לא כל שכן שעושין מהן צבועין לאדם מיני מלוגמיות מהו לעשות מהן צבועין לאדם מה אם אוכלי אדם שאין עושין מהן מלוגמא לאדם עושין מהן צבועין לאדם מיני מלוגמיות שעושים מהן מלוגמא לאדם לא כל שכן שיעשה מהן צבועין לאדם לא צורכה דלא אוכלי אדם מהו לעשות מהן צבועין לבהמה כמה דאת אמר באוכלי אדם שאין עושין מהן מלוגמא לאדם עושין מהן צבועין לאדם ודכוותה אוכל בהמה שאין עושין מהן מלוגמא לאדם עושין מהן צבועין לאדם ודכוותה אוכלי בהמה שאין עושין מהן מלוגמא לבהמה עושין מהן צבועין לבהמה אמר רבי יוסי מפני מה אוכלי אדם אין עושין מהן צביעה לאדם שכן צבעי אדם יש להן קדושה יעשה מאוכלי בהמה צבועין לבהמה שכן צבועין לבהמה אין עליהן קדוש'

פני משה

אוכלי בהמה מהו לעשות מהן צבועין לאדם. אם הותרה כמו מלוגמא לאדם וקאמר דק"ו הוא דמה אם אוכלי אדם שאסור לעשות מהן מלוגמא לאדם מותר לעשות מהן צבועין לאדם כדאמרינן בריש פרק דלעיל דאפי' אוכלי אדם עושין מהן צביעת אדם אוכלי בהמה שהותר למלוגמא לאדם לכ"ש שהותרו לעשות מהן צביעה לאדם: **מיני מלוגמיות.** שהן עומדין למלוגמא ולרפואה מהו לעשות מהן לצביעה לאדם וקאמר דהא נמי ק"ו מאוכלי אדם הוא דמותר: **לא צורכה דלא אוכלי בהמה.** כצ"ל: **מהו וכו'.** כלומר לא איצטריך למיבעי לן אלא הא אם אוכלי בהמה מותר לעשות מהן צבועין לבהמה מי נימא דכמה דאת אמר דאוכלי אדם אף שלא הותרו למלוגמא הותרו לצבע לאדם ה"נ דכוותה אוכלי בהמה אף דלא הותרו למלוגמא לבהמה הותרו לצבע לבהמה או לא: **א"ר יוסי.** דלא דמיא דאם אמרת באוכלי אדם שהותרו לצבע לאדם שכן צבעי אדם יש להן קדושת שביעית דחלה עליהן תאמר שנעשה אוכלי בהמה לצבע בהמה והרי צבע בהמה לא חלה עליו קדושת שביעית כדאמרי' לעיל שם:

המשך הגמ'

ניחא חומרי אדם [דף כב עמוד א] וחומרי בהמה שאסור לשולקן.

פני משה

ניחא. [דף כב עמוד א] אמתני' מהדר דקתני נותנין עליו חומרי אדם וחומרי בהמה וניחא הוא לפרש לחומרי אדם שאין עושין ממנו למלוגמא וחומרי בהמה מאי נינהו וקאמר שאסור לשלקן כדפרישי' טעמא במתני':

(א) מ"ג ס"ג אהלות פ"ג
(ב) מ"ג ס"ג אהלות פ"ג
(ג) מ"ג ס"ג אהלות פ"ג
(ד) מ"ג ס"ג אהלות פ"ג
(ה) מ"ג ס"ג אהלות פ"ג
(ו) מ"ג ס"ג אהלות פ"ג
(ז) מ"ג ס"ג אהלות פ"ג
(ח) מ"ג ס"ג אהלות פ"ג
(ט) מ"ג ס"ג אהלות פ"ג
(י) מ"ג ס"ג אהלות פ"ג
(יא) מ"ג ס"ג אהלות פ"ג
(יב) מ"ג ס"ג אהלות פ"ג
(יג) מ"ג ס"ג אהלות פ"ג
(יד) מ"ג ס"ג אהלות פ"ג
(טו) מ"ג ס"ג אהלות פ"ג
(טז) מ"ג ס"ג אהלות פ"ג
(יז) מ"ג ס"ג אהלות פ"ג
(יח) מ"ג ס"ג אהלות פ"ג
(יט) מ"ג ס"ג אהלות פ"ג
(כ) מ"ג ס"ג אהלות פ"ג
(כא) מ"ג ס"ג אהלות פ"ג
(כב) מ"ג ס"ג אהלות פ"ג
(כג) מ"ג ס"ג אהלות פ"ג
(כד) מ"ג ס"ג אהלות פ"ג
(כה) מ"ג ס"ג אהלות פ"ג
(כו) מ"ג ס"ג אהלות פ"ג
(כז) מ"ג ס"ג אהלות פ"ג
(כח) מ"ג ס"ג אהלות פ"ג
(כט) מ"ג ס"ג אהלות פ"ג
(ל) מ"ג ס"ג אהלות פ"ג

רביעית דס. מטמאה בזהל דכתיב על כל נפשות מת לא יבא (ויקרא כג) וזם הוא הנפש (דברים יב) וקיים להו לרצון דרביעית דס חי: **נבלעה בקרקע בימי עמא.** כלים שצבית דבית לא מקבל טומאה דקרקע היא: **בגלים.** דהוו קודם שנבלעה שהיתה זעין והאחילה הנית עליה ועל הכלים ונטמאו: **לכסוף.** לומר שנבלעה אס מהכנסת הכסות ויולא הימנה **[רביעית דס.]** שנתחילה נבלעה זו יותר מרביעית והכניס הכסות לבית הבית (ב) טמאה: **ויולא הימנה רביעית דס.** שסא יתנו מים צמדה ימלאו רביעית יותר: **ואס לאו עורה.** הבית שלל האחילה על רביעית כעבר חסר כעצמו נכסות אצל הכסות טמא שחלת נגיעה רביעית מנומלס נטמאה. וקתמי מיהת ואס לאו טהור אע"ג דחומא דרביעית איכא שהדס שנאשר כנגד שאי אפשר לחסותו נראה לנו כנגד אלתא חומא לאו מילתא היא: **מקולי רביעיית.** של דס קל כגון דס תבוסה (א) שאינו מטמא בזהל אלא מדרבנן: **דס תבוסה.** הרוג שילא ממנו רביעית דס בחייו ובמותו ספק כולה בחייו ספק כולה במותו כפי' מיוקת (נהד דף ע"א): **ספיהו סטיס וקולס.** סטיס קרוג"א בלע"ז כרכוס. קולס דגוד"א בלע"ז. להכי נקט ספיהו דבשביעית ליכא

רביעית דס. מטמאה בזהל דכתיב על כל נפשות מת לא יבא (ויקרא כג) וזם הוא הנפש (דברים יב) וקיים להו לרצון דרביעית דס חי: **נבלעה בקרקע בימי עמא.** כלים שצבית דבית לא מקבל טומאה דקרקע היא: **בגלים.** דהוו קודם שנבלעה שהיתה זעין והאחילה הנית עליה ועל הכלים ונטמאו: **לכסוף.** לומר שנבלעה אס מהכנסת הכסות ויולא הימנה **[רביעית דס.]** שנתחילה נבלעה זו יותר מרביעית והכניס הכסות לבית הבית (ב) טמאה: **ויולא הימנה רביעית דס.** שסא יתנו מים צמדה ימלאו רביעית יותר: **ואס לאו עורה.** הבית שלל האחילה על רביעית כעבר חסר כעצמו נכסות אצל הכסות טמא שחלת נגיעה רביעית מנומלס נטמאה. וקתמי מיהת ואס לאו טהור אע"ג דחומא דרביעית איכא שהדס שנאשר כנגד שאי אפשר לחסותו נראה לנו כנגד אלתא חומא לאו מילתא היא: **מקולי רביעיית.** של דס קל כגון דס תבוסה (א) שאינו מטמא בזהל אלא מדרבנן: **דס תבוסה.** הרוג שילא ממנו רביעית דס בחייו ובמותו ספק כולה בחייו ספק כולה במותו כפי' מיוקת (נהד דף ע"א): **ספיהו סטיס וקולס.** סטיס קרוג"א בלע"ז כרכוס. קולס דגוד"א בלע"ז. להכי נקט ספיהו דבשביעית ליכא

פ"ג א ב מ"י פ"ד
מהלכות טומאה מת
הלכה י"א:
צ ג מ"י ט"ז הלכה י"ג:
צ"ד ד"מ ט"ז פ"ג הלכה
י"ג:
צ"ה מ"י פ"ז מהלכות
שמיטין הלכה י"ג:
צ"ו מ"י פ"ח ט"ז הלכה
י"א:

מוסף רש"י

רביעית דס. של מת
מטמא בזהל (נהד ס"ב).
הבית טמא. כל הבית
טמאין בזהל (ס"ג). בכלים
דהוו מעיקרא. שהי סס
שנבלעה. טמאית
שנבלעה בזהל (ס"ד).
בכלים דאתא לכסוף.
שלא לבית לאחר שנבלע
הדס בקרקע. טמאית
דמו לא מטמא (ס"ה).
שגיבבן. שיעט לאורן.
בבבא. לון מחלת וסוכה
לקטן לאכילה.
למחל כהמה (ס"ו). אמר
קרא לאכילה. להכי לא
טמאין כהן שביעית דאמר
קרא ויהיה שם וי'
ומשעת לם לכל לריכס
וכתיב לאלה. למימרא
לון מותר ליהנות מפירות
שביעית אלא הנאה הנזוה
לאכילה במו שהנאתו
וביעורו שיהי. לומר
שהנאתו וביעורו שמתבצר
מן העולם לון אחד. עון
סוכה וסוכה ודלקת הנה.
ומהך דרשה נמי ילפינן
שאין שביעית נוהג אלא
בכרי העומד להנאות הללו.
דהיי' מדרש קרא ויהיה
שנת הארץ ויהנה כמה
שלקס לאכילה. שהנאתו
דומה לאכילה (ס"ז). רצאו
עצים שהנאתן אחר
ביעורן. משעשו גחלים
אופין כהן (ס"ח). והא
איכא עצים דמשחין. ען
שמן שהנאו עמו מליקין
זו להאיר כמו בלכות
והיי' הנאתו וביעורו שיהי.
ינחא השתא מיהא אס
לקטן להנאת אורה דנהג
כהן שביעית (ס"ט).

תורה אור השלם

1. והנה אור השלם
הארץ ללב לאכלה
לך ולעבודך ולאמתך
ולשכורך ולחושבך
הגרים עמך:
ויקרא כה ו

הגהות הב"ח

(א) ג"ג ויולא ממנה
רביעית דס טמא ואס לאו
טהור כ"ל: (ב) רש"י
ד"ה אס ובי' הבית טמא:
(ג) ד"ה מקולי כ"ג כגון דס
מטמא דק"ל שאינו
פ"ג:

לעני רש"י

קרוג"א [ק"ר]. כרכוס.
גוד"א [ג"ש]. א.
איס"ס. פסל. זמח.
משורשו מפיסקי צבע.

רביעית דס. מטמאה בזהל דכתיב על כל נפשות מת לא יבא (ויקרא כג) וזם הוא הנפש (דברים יב) וקיים להו לרצון דרביעית דס חי: **נבלעה בקרקע בימי עמא.** כלים שצבית דבית לא מקבל טומאה דקרקע היא: **בגלים.** דהוו קודם שנבלעה שהיתה זעין והאחילה הנית עליה ועל הכלים ונטמאו: **לכסוף.** לומר שנבלעה אס מהכנסת הכסות ויולא הימנה **[רביעית דס.]** שנתחילה נבלעה זו יותר מרביעית והכניס הכסות לבית הבית (ב) טמאה: **ויולא הימנה רביעית דס.** שסא יתנו מים צמדה ימלאו רביעית יותר: **ואס לאו עורה.** הבית שלל האחילה על רביעית כעבר חסר כעצמו נכסות אצל הכסות טמא שחלת נגיעה רביעית מנומלס נטמאה. וקתמי מיהת ואס לאו טהור אע"ג דחומא דרביעית איכא שהדס שנאשר כנגד שאי אפשר לחסותו נראה לנו כנגד אלתא חומא לאו מילתא היא: **מקולי רביעיית.** של דס קל כגון דס תבוסה (א) שאינו מטמא בזהל אלא מדרבנן: **דס תבוסה.** הרוג שילא ממנו רביעית דס בחייו ובמותו ספק כולה בחייו ספק כולה במותו כפי' מיוקת (נהד דף ע"א): **ספיהו סטיס וקולס.** סטיס קרוג"א בלע"ז כרכוס. קולס דגוד"א בלע"ז. להכי נקט ספיהו דבשביעית ליכא

רביעית דס. מטמאה בזהל דכתיב על כל נפשות מת לא יבא (ויקרא כג) וזם הוא הנפש (דברים יב) וקיים להו לרצון דרביעית דס חי: **נבלעה בקרקע בימי עמא.** כלים שצבית דבית לא מקבל טומאה דקרקע היא: **בגלים.** דהוו קודם שנבלעה שהיתה זעין והאחילה הנית עליה ועל הכלים ונטמאו: **לכסוף.** לומר שנבלעה אס מהכנסת הכסות ויולא הימנה **[רביעית דס.]** שנתחילה נבלעה זו יותר מרביעית והכניס הכסות לבית הבית (ב) טמאה: **ויולא הימנה רביעית דס.** שסא יתנו מים צמדה ימלאו רביעית יותר: **ואס לאו עורה.** הבית שלל האחילה על רביעית כעבר חסר כעצמו נכסות אצל הכסות טמא שחלת נגיעה רביעית מנומלס נטמאה. וקתמי מיהת ואס לאו טהור אע"ג דחומא דרביעית איכא שהדס שנאשר כנגד שאי אפשר לחסותו נראה לנו כנגד אלתא חומא לאו מילתא היא: **מקולי רביעיית.** של דס קל כגון דס תבוסה (א) שאינו מטמא בזהל אלא מדרבנן: **דס תבוסה.** הרוג שילא ממנו רביעית דס בחייו ובמותו ספק כולה בחייו ספק כולה במותו כפי' מיוקת (נהד דף ע"א): **ספיהו סטיס וקולס.** סטיס קרוג"א בלע"ז כרכוס. קולס דגוד"א בלע"ז. להכי נקט ספיהו דבשביעית ליכא

אלא ספיהו: **יש לון ולדמיהו שביעית.** שאין עושין מהן סחורה דרחמנא אמר לאכלה (א) ולא לסחורה (ב) ואסור לנבוע כהן דהיינו סחורה אצל מותרים הן להסיקן קודם זמן הביעור דהיינו דומיא לאלה: **יש לון ביעור.** כשמגיע זמן הביעור חייב לנבוע דכתיב ולבנהמתך ולחיה וגו' (ויקרא כג) כלה לחיה מן השדה כלה להנאתך שביתך גחמים ז: והיי' ספיהו עץ בעלמא נינהו: **כחבא.** לעשות מהן מנבוא אורח לימות החורף: **אין כהן משוס קדוש שביעית.** ויהנה מהן אף לאחר זמן הביעור: **שהנאתן וביעורן שיהי.** דבר ששעט הנאתו כלה מן העולם: **ילאו עליס.** שלאחר ביעורן שנעשים גחלים הוא דהויא עיקר הנאתן. אכל מיני כבעים בשעת רמיחת היורה כלה השורש וקולט הצבע נמלאו הנאתן וביעורן שיהי הלכן חיללא עליהו שביעית: **והא איכא עניס דמשחין.** שאין מקפיד דנהי אבוקה לנשאן בידו והנאתן וביעורן שיהי מיחול עלייהו שביעית: **סחם**

אלא ספיהו: **יש לון ולדמיהו שביעית.** שאין עושין מהן סחורה דרחמנא אמר לאכלה (א) ולא לסחורה (ב) ואסור לנבוע כהן דהיינו סחורה אצל מותרים הן להסיקן קודם זמן הביעור דהיינו דומיא לאלה: **יש לון ביעור.** כשמגיע זמן הביעור חייב לנבוע דכתיב ולבנהמתך ולחיה וגו' (ויקרא כג) כלה לחיה מן השדה כלה להנאתך שביתך גחמים ז: והיי' ספיהו עץ בעלמא נינהו: **כחבא.** לעשות מהן מנבוא אורח לימות החורף: **אין כהן משוס קדוש שביעית.** ויהנה מהן אף לאחר זמן הביעור: **שהנאתן וביעורן שיהי.** דבר ששעט הנאתו כלה מן העולם: **ילאו עליס.** שלאחר ביעורן שנעשים גחלים הוא דהויא עיקר הנאתן. אכל מיני כבעים בשעת רמיחת היורה כלה השורש וקולט הצבע נמלאו הנאתן וביעורן שיהי הלכן חיללא עליהו שביעית: **והא איכא עניס דמשחין.** שאין מקפיד דנהי אבוקה לנשאן בידו והנאתן וביעורן שיהי מיחול עלייהו שביעית: **סחם**

אלא ספיהו: **יש לון ולדמיהו שביעית.** שאין עושין מהן סחורה דרחמנא אמר לאכלה (א) ולא לסחורה (ב) ואסור לנבוע כהן דהיינו סחורה אצל מותרים הן להסיקן קודם זמן הביעור דהיינו דומיא לאלה: **יש לון ביעור.** כשמגיע זמן הביעור חייב לנבוע דכתיב ולבנהמתך ולחיה וגו' (ויקרא כג) כלה לחיה מן השדה כלה להנאתך שביתך גחמים ז: והיי' ספיהו עץ בעלמא נינהו: **כחבא.** לעשות מהן מנבוא אורח לימות החורף: **אין כהן משוס קדוש שביעית.** ויהנה מהן אף לאחר זמן הביעור: **שהנאתן וביעורן שיהי.** דבר ששעט הנאתו כלה מן העולם: **ילאו עליס.** שלאחר ביעורן שנעשים גחלים הוא דהויא עיקר הנאתן. אכל מיני כבעים בשעת רמיחת היורה כלה השורש וקולט הצבע נמלאו הנאתן וביעורן שיהי הלכן חיללא עליהו שביעית: **והא איכא עניס דמשחין.** שאין מקפיד דנהי אבוקה לנשאן בידו והנאתן וביעורן שיהי מיחול עלייהו שביעית: **סחם**

אלא ספיהו: **יש לון ולדמיהו שביעית.** שאין עושין מהן סחורה דרחמנא אמר לאכלה (א) ולא לסחורה (ב) ואסור לנבוע כהן דהיינו סחורה אצל מותרים הן להסיקן קודם זמן הביעור דהיינו דומיא לאלה: **יש לון ביעור.** כשמגיע זמן הביעור חייב לנבוע דכתיב ולבנהמתך ולחיה וגו' (ויקרא כג) כלה לחיה מן השדה כלה להנאתך שביתך גחמים ז: והיי' ספיהו עץ בעלמא נינהו: **כחבא.** לעשות מהן מנבוא אורח לימות החורף: **אין כהן משוס קדוש שביעית.** ויהנה מהן אף לאחר זמן הביעור: **שהנאתן וביעורן שיהי.** דבר ששעט הנאתו כלה מן העולם: **ילאו עליס.** שלאחר ביעורן שנעשים גחלים הוא דהויא עיקר הנאתן. אכל מיני כבעים בשעת רמיחת היורה כלה השורש וקולט הצבע נמלאו הנאתן וביעורן שיהי הלכן חיללא עליהו שביעית: **והא איכא עניס דמשחין.** שאין מקפיד דנהי אבוקה לנשאן בידו והנאתן וביעורן שיהי מיחול עלייהו שביעית: **סחם**

שהנאתן אחר ביעורן. כשנעשית גחלת אע"ג דזמינן הנאתן וביעורן שיהי כגון להחמם כנגדו או לבשל כמ"מ עיקרו לא קיימא להכי אלא לאחר שנעשית גחלת כגון להסיק תנור לאפות אכל צבע הנאתן וביעורן שיהי דהנאתן כשלושן ואו הוא כלה ומתבצר הצבע מיום אל יום ובקונטרס פי' דשעט רמיחת היורה כלה השורש וקולט הצבע ואין נראה דהא אמרן לענין שביעית חומא מילתא היא ולא הוי ביעורו בקליטת הצבע: **והא איכא עניס דמשחין.** שאין מקפיד דנהי אבוקה לנשאן בידו והנאתן וביעורן שיהי מיחול עלייהו שביעית: **סחם**

שהנאתן אחר ביעורן. כשנעשית גחלת אע"ג דזמינן הנאתן וביעורן שיהי כגון להחמם כנגדו או לבשל כמ"מ עיקרו לא קיימא להכי אלא לאחר שנעשית גחלת כגון להסיק תנור לאפות אכל צבע הנאתן וביעורן שיהי דהנאתן כשלושן ואו הוא כלה ומתבצר הצבע מיום אל יום ובקונטרס פי' דשעט רמיחת היורה כלה השורש וקולט הצבע ואין נראה דהא אמרן לענין שביעית חומא מילתא היא ולא הוי ביעורו בקליטת הצבע: **והא איכא עניס דמשחין.** שאין מקפיד דנהי אבוקה לנשאן בידו והנאתן וביעורן שיהי מיחול עלייהו שביעית: **סחם**

מסכת שביעית פרק ח

משנה א

מתני' כלל גדול אמרו בשביעית כל המיוחד למאכל אדם אין עושין ממנו מלוגמא לאדם ואין צריך לומר לבהמה וכל שאינו מיוחד למאכל אדם עושין ממנו מלוגמא לאדם אבל לא לבהמה וכל שאינו מיוחד לא למאכל אדם ולא למאכל בהמה חשב עליו למאכל אדם ולמאכל בהמה נותנין עליו חומרי אדם וחומרי בהמה חשב עליו לעצים הרי הוא כעצים כגון הסיאה והאזוב והקורנית:

רמב"ם

[א] אמר ה' והיתה שבת הארץ לכם לאכלה כאלו אמר הדבר שהוא לכם כלומר למאכל אדם בלבד יהיה רק לאכלה לא למלוגמא. **ומלוגמא**, מלה מורכבת מלא לוגמא, ולוגמא שם כל צד מצדדי הפה, ר"ל לעיסת אוכל, לפי שדרך ללעוס לעיסה אחת חטים או תאנים או זולתם ושמים על הנפחים והפצעים שבגוף. והענין הנלמד ממה שאמרו ולא למלוגמא שאין עושין מפירות שביעית לא אספלנית, ולא רטייה, ולא דברים המעוררין ההקאה, ולא שום דבר מכל הענינים האלה. ודוקא אם היה מיוחד למאכל אדם כמו שביארנו. וכל שאינו מיוחד לאוכל אדם עושין ממנו מלוגמא לאדם, שנאמר לכם לאכלה, המיוחד לכם הוא שיהיה לאכלה בלבד, וזולתו לאכלה ולמלוגמא. **וחומרי אדם** הוא שלא יעשה ממנו מלוגמא כמו שאין עושין מן המיוחד לאדם. וחומרי בהמה הוא שאסור לשלקן כדרך שאין שולקין אוכלי בהמה. **וסיאה**, "אלפודנג". **ואזוב**, "אלצעתר". **וקורנית**, "אלחאשא", והיא מפורסמת מאד אצל הרופאים והיא עשב ממיני "אלפוד'נג'את".

ר"ש

מלוגמא. רפואה וממעט לה בפ' לולב הגזול (דף מ א) לפי שאינה שוה בכל אדם. ירושל' (ה"א) בעי רבנן קומי רבי זעירא אוכלי אדם ואוכלי בהמה היו בפרשה מאי חמית מימר אוכלי אדם אין עושין מהן מלוגמא אוכלי בהמה עושין א"ל והיתה שבת הארץ לכם לאכלה (ויקרא כה) מיעט אוכלי אדם אין עושין מהן מלוגמא ומיעט אוכלי בהמה אמר ר' בון בר חייא כל מדרש שאתה דורש ושובר מדרש ראשון אין זה מדרש ר' יוסי לא אמר כן אלא והיתה שבת הארץ לכם לאכלה מיעט לך ולעבדך מיעט אין מיעוט אחר מיעוט אלא לרבות אוכלי בהמה שעושה מלוגמא לאדם וריבה אוכלי אדם כל מדרש שאתה דורש ושובר מדרש ראשון אין זה מדרש אמר רבי מתניא כשמיעט אוכלי אדם מיעטת וכשרבית אוכלי בהמה רבית. פי' מיעט אוכלי אדם אין עושין מהן מלוגמא הא אוכלי בהמה עושין ופריך מיעט נמי אוכלי בהמה דבקרא נמי כתב לבהמתך ולחיה אשר בארצך תהיה כל תבואתה לאכול ולא למלוגמא ומשני ר' בון בר חייא מדרש זה שובר הראשון דמשמע דוקא דאדם ולאכול דבהמה לגופיה איצטרך אי נמי למימר ולא למלוגמא דבהמה אלא לרבות אוכלי בהמה דסמיך ליה ולבהמתך ופריך וריבה אוכלי אדם ומשני כבר תירץ ר' בון דאין לשבר מדרש ראשון ואם כן נמצאת משבר מדרש ראשון כמו שפירש רבי מתניא דמיעט אוכלי אדם ואם תחזור ותרבה אוכלי אדם למלוגמא נמצאת שובר מדרש ראשון ומסיק דאוכלי אדם ואוכלי בהמה עושין מהן צבעין לאדם וכ"ש מיני מלוגמא [שעושין מהן צבעים ואוכלי בהמה אין עושין מהם צבעים לבהמה כמו שאין עושין מהן מלוגמא] לבהמה דלא דמי לאוכלי אדם שעושין צבעין לאדם שכן צבעי אדם יש עליהן קדושה נעשה מאוכל בהמה צבעין לבהמה דצבעי בהמה אין עליהן קדושה: **חשב עליהם לבהמה ולאדם**. בשעה שליקטן: **חומרי אדם**. שאין עושין מהן מלוגמא: **וחומרי בהמה**. שאסורין לשולקן: **הסיאה**. אמרינן בפרק מפנין (דף קכח) בתרי: **אזוב**. אברתא: **קורנית**. חשיי:

קדושה, ע"כ גירסת רה"ג, ובספרים שלפנינו ט"ס ש"כ אוכלי אדם מהו לעשות מהן צבועין לבהמה ומיותר מש"ש ודכוותה כו' והדבר למד מעניינו בהכרח וז"ש רבינו שאין קדושה כו'. וכ"ה בירוש' פ"ו צבועין לבהמה מהו שיהא ק"ש חלה עליהן נשמיענה מן הדא עיקר הורד ועיקר האגה ועיקר האוג אין בהם ק"ש ולכן אסור לעשות צביעה לבהמה אף מאוכלי בהמה. משא"כ לאדם שקדושה חלה על הצביעה ולכן מותר לעשות צבועין לאדם אף מאוכלי אדם: (מ"א) וכן מאוכלי בהמה. שם בירושלמי מפורש וכמש"ל בס"ק א' ע"ש. ורבינו השמיטו דכללו במ"ש אע"פ שהן מאוכלי אדם וכ"ש מאוכלי בהמה: (מ"ב) וכן מיני כו'. ירוש' שם מיני מלוגמאות מהו לעשות מהן צבועין לאדם מה אוכלי אדם שאין עושין מהן מלוגמא לאדם עושין מהן צבועין לאדם מיני מלוגמאות שעושין מהן מלוגמא לאדם לא כ"ש שיעשה מהן צבועין לאדם

(מ"א) וכן מאוכלי בהמה עושין מהן צבועין לאדם: (מ"ב) וכן מיני מלוגמאות שהן רפואות מותר לעשות מהם צבועין לאדם:

יג (ג) מיני כיבוסים כגון בורית ואהל (והלעונין) קדושת שביעית חלה עליהן ומכבסין בהן, (מ"ד) שנאמר והיתה שבת הארץ לכם לכל צרכיכם, אבל אין מכבסין בפירות שביעית ואין עושין מהן מלוגמא שנאמר והיתה שבת הארץ לכם לאכלה ולא למלוגמא ולא לזילוף ולא להקיא ולא למשרה ולא לכביסה:

יד (ה) כלל גדול אמרו בפירות שביעית כל שהוא מיוחד למאכל אדם, (מ"ו) כגון חיטים תאנים וענבים וכיוצא בהן אין עושין ממנו מלוגמא או רטיה וכיוצא בו, (מ"ז) ואפילו לאדם, (מ"ח) שנאמר לכם לאכלה כל שהוא מיוחד לכם יהיה לאכלה ולא לרפואה וכל שאינו מיוחד למאכל אדם (מ"ט) כגון קוצים ודרדרים הרכים עושין מהן מלוגמא לאדם אבל לא לבהמה, וכל שאינו מיוחד לא לזה ולא לזהו כגון הסיאה והאזוב והקורנית הרי הוא תלוי (נ) במחשבתו הישג עליו לעצים הרי הוא כעצים, (ומותר להסיק בהן) (נ"א) לאכילה הרי הוא כפירות, ואם הכניסו למאכל בהמה אסור להסיק בהן (תוספתא פ"ה דשביעית), למאכל אדם ולמאכל בהמה נותנין עליו חומרי מאכל אדם שאין עושין מהן

מלוגמא

ורבינו השמיט זה: (מ"ג) מיני כיבוסים כגון כו'. ירוש' פ"ז דשביעית מיני כביסות מהו שיהא עליהן קדושת שביעית נשמיענה מן הדא הלעונין והבורית והאהל יש לה קדושת שביעית פ"י קדושת שביעית חלה על הכביסה ולפיכך מכבסין בהן וז"ש והלעונין. (מ"ד) שנאמר כו' לכל צרכיכם. תימה למה הכניס זה הכתוב בדברי רבנן והא ר' יוסי דרש כן המקרא ולא רבנן והיא סוגי בסוכה מ' ע"א ובב"ק ק"ב אין מוסרין פירות שביעית לא למשרה ולא לכביסה ר' יוסי אומר מוסרין כו'. כמאן אזלא הא דתניא לאכלה ולא למלוגמא ולא לזילוף ולא לעשות ממנה אפיסקטוין כמאן כו'. יוסי דאי כרבנן הא איכא נמי משרה וכביסה ורבינו ודאי פסק כרבנן נגד ר"י וזו"ש אבל אין מכבסין בפירות ז' כו'. ושם בגמ' מ"ט דת"ק דא"ק לאכלה ולא למשרה ולא לכביסה מ"ט דר"י א"ק לכל צרכיכם ואפי' למשרה וכביסה. ות"ק הא כ' לכם ההוא לכם דומיא דלאכלה מי שהנאתו וביעורו שוה יצא משרה וכביסה שהנאתן אחר ביעורן ופירש"י שם ד"ה ולא לכביסה לכיבוס בגדים ביין של ז' משרה וכביסה הנאתן אחר ביעורן שמשעה ששורה הבגדים או הפשתן ביין שעה א' נתבער ואבד לו והנאתו אינו עד כו'. ושם בב"ק לשונו שנתקלקל היין תיכף והנאתו עד ג' או ד' ימים שיהא שרוי ע"ש. ואי"כ רבנן ס"ל לכם דומיא דלאכלה שהנאתו וביעורו שוה ולא לכל צרכיכם סתמא, ואיך כתב רבינו בדברי ת"ק קרא דלר' יוסי ובירוש' אין שום מקרא על זה, והכ"מ כתב וז"ל, ואע"ג דבפרק לולב הגזול הקשו לרבנן דממעטי משרה וכביסה הא כ' לכם דמשמע לכל צרכיכם ותיירצו לכם דומיא דלאכלה שהנאתו וביעורו שוה יצא משרה כו'. יש לומר שלא אמרו כן אלא בפירות דשייך לאכלה אבל מיני כביסות דלא שייך בהם לאכלה שפיר מתרבי מלכם אע"פ שהנאתם וביעורם אינם שוה עכ"ל. ולא נהירא דהא חזינן עצי הסקה דלרבנן אין ק"ש חלה עליהן מפני שאין הנאתן כו' ועי' תוס' בב"ק ק"ב א' ד"ה הג' כו'. ועוד י"ל כו' אסור להסיקו כו' אע"פ שאינו בר אכילה לא מתרבי מלכם ואדרבה, ובסוגיין צבועין דלבהמה כגון עיקר הורד כו' ועיקר האוג אין בהן ק"ש. ועוד שם בשמים כו' ולא מתרבי מלכם. ונלפע"ד דע"כ ס"ל לרבינו דמיני כביסות כגון אהל ובורית ביעורן והנאתן שוה מדהתירן בירושלמי ולא צבועין לבהמה ולא יפלוג על הבבלי דס"ל לרבנן דפסק כוותיהו דרשא דלכם דומי' כו' רק דס"ל דה"ט דבמשרה וכביסה אין הנאתן וביעורן שוה היינו בפירות כמו ביין מה"ט דפירש"י שהיין נתקלקל תיכף והנאתו עד שיהא שרוי, אבל בבורית וכיוצא שעומדין לכך אינם מתבערים עד גמר שרייתם וליבונם ומשעה שמתחילין להוציא הוזהא מתחיל ביעורן והנאתן שמתלבן בפשתן כמו שפירש"י גבי מיני צביעה בב"ק שם. ועי' תוס' סוכה ד"ה יצאו כו'. ובקונטרס פ"י במיני צביעה בשעת רתיחת היורה כלה השרש וקולט הצבע בבגד והנאתו וביעורו שוה כו' ע"ש. וכמ"ש בירוש' בסוגיין גבי צבועין לאדם דקדושת שביעית חלה עליהן מקרא דלכם לכל צרכיכם. וע"כ כפירש"י דצבועין הנאתו וביעורו שוה וכן מיני כיבוסין. ושיטתו בגמ' שם ושם דפריך ות"ק הא כ' לכם לכל צרכיכם אף למשרה כו' ומשני ע"ז ות"ק ההוא לכם כו' ר"ל דמרבין אף משרה היינו מי שביעורו והנאתו שוה היינו כביסות דאהל יצא משרה וכביסה שאין הנאתן וביעורן שוה היינו במשרה דאיירינן בה, וא"כ לפום זה לרבנן נמי ס"ל דרשא דלכם לכל צרכיכם ככה"ג דהוי דומי' דלאכלה דהיינו מיני כביסות אהל ובורית כו' ולכן סמך רבינו קרא זה בדבריו. שהם לת"ק שאין דרכו לסדר מקרא מה שלא נזכר בגמ' כלל: (מ"ה) כלל גדול כו'. מתני' רפ"ח: (מ"ו) כגון חטים ותאנים כו'. תוספת רבינו, וז"ל בפירושו לעיסת המאכל שאפשר שילעוס מן החטים או התאנים לעיסה אחת לשום ע"פ מכה או שחין והענין המבורר מכל זה ממה שאמר ולא למלוגמא שלא יעשה מפירות ז' לא תחבושת ולא רטיות כו', וז"ש חטים כו', או רטיה כו'. (מ"ז) ואפי' לאדם. ובמתני' אין עושין ממנו מלוגמא לאדם ואצ"ל לבהמה ורבינו כללו במ"ש ואפי' כו': (מ"ח) שנאמר לכם לאכלה כל כו'. וכ"כ בפירושו לכם לאכלה. ר"ל הדבר שהוא לכם למאכל אדם בלבד יהי' לאכלה ולא למלוגמא. ושם בד"ה וכל שאינו מיוחד למאכל אדם כו' שנאמר לכם לאכלה המיוחד לכם הוא שיהי' לכם לאכלה בלבד וזולתו לאכלה ולמלוגמא עכ"ל. לכאורה מאין לקח דרשא דקרא זה ככה"ג, דבבבלי שם בסוכה ממעט מלאכלה. ונ"ל דרבינו גרס בסוגיין בירושלמי כגו' ספרים שלפנינו ברפ"ח וכגו' הר"ש, וז"ל שם בעי רבנן קומי' ר"ז אוכלי אדם ואוכלי בהמה. היו בפרשה מאי חמית מימר אוכלי אדם אין עושין מהן מלוגמא ואוכלי בהמה עושין כו', א"ל והיתה שבת הארץ לכם לאכלה מיעט אוכלי אדם אין עושין מהן מלוגמא, ומיעט אוכל בהמה. (פ"י) דפריך ונמעט אוכלי בהמה ג"כ מדכתוב ולבהמתך לאכול ומשני) א"ר בון ב"ח כל מדרש שאתה דורש ושובר מדרש ראשון אין זה מדרש. ופי' רבינו בזה דמדכתוב לכם משמע דווקא בהמיוחד לאדם דהיינו לכם הוא דמעט ולא למלוגמא אבל לא באוכלי בהמה ואי נדרוש מיעט באוכלי בהמה על מלוגמא א"כ שובר דרשא דלכם. (מ"ט) כגון הקוצים והדרדרים שינה רבינו ולמדו מרפ"ז שכתוב במתני' ומאכל בהמה החיטים והדרדרים. (נ) במחשבתו הגם דבמתני' כ' לבסוף חישב לעצים כו' כעצים כגון הסיאה כו' הקדים רבינו כלשון ירוש' שאכתוב בס"ק ג"א: (נ"א) לאכילה הרי הוא כפירות. אינו

אינו במתני' ולמדו ממ"ש לקמן פ"ז בירוש'. התיבון הרי הסיאה כו' שלקטן לעצים אין ק"ש חלה כו' חישב עליהן לאוכלין ק"ש חלה כו'. וז"ש חישב כו' כעצים לאכילה כו'. ומ"ש חומרי אדם הוא בסוגיין בירושלמי בכה"ג דחישב לשניהם וז"ש נחא חומרי אדם, וחומרי בהמה שאסור לשולקן וזה ג"כ אמת. וזה שסידר רבינו למאכל אדם כו' ששולקין אותה, וחזר רבינו פה ממ"ש בפירושו וז"ל. וחומרי בהמה שיהי' כמו מאכל בהמה שאין בהמה אוכלת אותו אלא כ"ו שנמצא אותו המין בשדה לחיות השדה כו'. ונ"ל דמשה' חזר בו משום דגם פירות שהם מאכל אדם אין אוכלין אלא כ"ו שאותו המין מצוי וכמ"ש רבינו ברפ"ו הלכה א' וע"ש. ועוד לפי גי' שלו שם כל שאינו לא מאכל אדם כו' אין להם ביעור כו' בין לאדם בין לבהמה

מלוגמא, וחומרי מאכל בהמה שאין שולקין אותה. (ג) ודווקא סיאה ואזוב וקורנית שגדלים בשדות אבל סיאה ואזוב וקורנית שעלו מאליהן בחצר סתמייהו לאדם הם ולא אזלינן בתר מחשבתו (נדה נ"א א'):

פ"ו (ג) סיאה ואזוב וקורנית הגדלים בשדות שמכרם המוכר לאוכלין והלוקח לקח לעצים יש בהן קדושת שביעית כאוכלין, ואם המוכר מוכרם לעצים והלוקח לוקח לאוכלין וחישב עליהם לעצים דינם כאוכלין, ואם המוכר לעצים והלוקח כשמשך חישב לאוכלין ואח"כ כשנתן חישב לעצים דינם כאוכלין וכן אם כשנתן המעות חישב הלוקח לאוכלין ואח"כ כשמשך חישב לעצים מ"מ דינם כאוכלין, ואם המוכר מכר לאוכלין והלוקח לקח לעצים והי' זה המוכר מעמיד במקחו שביקש יותר וזה הלוקח מעמיד במקחו שרצה בפחות והלך זה לביתו וזה לביתו ואח"כ נתקבצו ומשך זה החפץ בסתם, אם המוכר הוא שתבע הלוקח ונתן לו החפץ הרי נתרצה המוכר ע"ד הלוקח ואין בהם ק"ש ואם הלוקח הוא שבא ומשך זה החפץ סתם הרי נתרצה ע"ד המוכר ודינם כאוכלין (ירוש' פ"ח דשביעית).

פ"ז (נד) חציר וירקות שדה ועלי קורקסייא שלקטן לרכך בהן החטים מותר לרכך ולחלחל בהן החטים. אבל אם לקטן למאכל בהמה אסור לרכך בהן חטים יהוי כמאבד אוכלי בהמה ואסור לסחטן לעשות מהן סממנים לאדם (ירוש' פ"ז דשביעית).

מותר

ע"ש. (ג) ודווקא כו' בחצר כו' בבלי נדה נ"א א' וע' תוס' שם ד"ה אלא כו' דסתמא לאדם דהיינו דווקא בחצר כו'. ושם ב' ד"ה הסיאה כו'. וי"ל דדוקא בחצר סתמייהו לאדם כו' וכ"ה בירוש' פ"ק דמאי הסיאה כו' שבחצר הא בגינה אפי' נשמרים פטורים. והרב מהרימ"ט בתשו' ח"א סי' פ"ב לא עיין בירוש' ותוס' הנ"ל. (ג) סיאה ואזוב כו' עד ודינם כאוכלין ירושלמי בסוגיין וז"ל בגי' רה"ג המוכרת. תני המוכר מוכר לאוכלין והלוקח לוקח לעצים לא כל הימנו. המוכר מוכר לעצים והלוקח לוקח לאוכלין וחישב עליהן לעצים לא כל הימנו. פי' בשני הבבות אין שומעין ללוקח להפקיעם מקדושת שביעית בקמייתא מפני שמכרם לאוכלין ונתקדשו בק"ש, ובשני' הגם שמכר לעצים כשלקחן במחשבתו לאוכלין מה שחזר אח"כ אינו כלום. ולכן גרס רה"ג בשני' דהמוכר מוכר לעצים דאי לאוכלין מאי קמ"ל בשני' ושם בירושלמי עוד המוכר מוכר לעצים והלוקח לוקח לאוכלין ואח"כ חישב עליו לעצים. מה אנן קיימין אם בשמשך ואח"כ נתן לו מעות דמי אוכלין נתן לו. אלא כי אנן קיימין כשנתן לו מעות ואח"כ משך, בפלוגתא דר' יוחנן ור"ל ע"ד דר"י דו אמר מעות קונות ד"ת דמי אוכלין נתן לו ע"ד דר"ל דו אמר אין המעות קונות ד"ת דמי עצים נתן לו, ופי' רה"ג והלוקח לוקח לאוכלין ואח"כ כו'. פי' בתחלת המכירה חישב עליהן לאוכלין ואח"כ בסוף המכירה לקחן לעצים קייבעי ל'י' אם אסור משום שביעית אם לאו. ומפרש דודאי לא מיבעי' ל'י' במה שחישב אח"כ לעצים דמאי מהני מחשבתו בסוף כיון שכבר חישב תיכף בלקיחתו לאוכלין נעשה אוכל אלא בכה"ג קא מיבעי' ל'י' דבשעת מתן מעות חישב לאוכלין. ובשעת משיכתו חישב לעצים. ומיבעי' ל'י' אם מעות קונות. וז"ש אם בשמשך תחילה ואז חישב לאוכלין א"כ דמי אוכלין נתן לו. ולא מהני מה שחשב אח"כ בשעת מתן מעות. ותליא בפלוגתא דר"י ור"ל דלר"י דמעות קונות ד"ת הרי בשעת מתן מעות חישב לאוכלין ונעשו כאוכלין לשביעית. משא"כ לר"ל לא מהני מה שחשב בשעת מתן מעות כיון שאינם שלו בשעת מחשבתו ע"ש. וזו הפלוגתא היא בבבלי ב"מ מ"ז מ"ח וק"ל כר' יוחנן, והגם דאיפסק דתקנו דמשיכה והגבהה דווקא קונה וכמ"ש הרמב"ם בפ"ג מה' מכירה והטוש"ע ח"מ סי' קצ"ח. מ"מ הא כבר כתבו הטור והב"ח והדו"פ והסמ"ע דאם קידש המוכר במעות שקבל קודם שמשך הלוקח ה"ז מקודשת דלחומרא לא עקרו רבנן מדין תורה. וכ"כ רש"י ז"ל שם מ"ח א'. וע' בטוש"ע סי' קצ"ט דיש מקום וזמן שמעות קונות. וה"ג לענין קדושת שביעית ד"ת מעות קונות ואזלינן בתר מחשבתו אם לאוכלין שיהי' עליהן ק"ש. וזה שמביא בסוגיין לגבי שביעית פלוגתייהו. ומכאן יש להביא ראי' לפרש"י והטור דלחומרא לא עקרו רבנן ודלא כהריטב"א שם. עוד שם וה"ג המוכר מוכר לאוכלין והלוקח לוקח לעצים ה"י זה מעמיד וזה מעמיד ייבא כהדא אם המוכר תובע ללוקח יעשו כדברי הלוקח ואם הלוקח תובע למוכר יעשו כדברי המוכר וכא כן, פי' שבתחלה כשרצה ליקח ה' המוכר מוכר לאוכלין והלוקח לוקח לעצים ולא השוה במקח שהמוכר רצה חמשה והלוקח לא רצה אלא בשלש וזה מעמיד שיתן לו ה' וזה מעמיד שאינו רוצה ליתן לו רק ג' ואח"כ נתרצו ולקח סתם מיבעי' ל'י' אי אזלינן בתר מחשבתו שבתחילה שהי' לעצים או אזלינן בתר סוף מחשבתו שנתרצה למחשבת המוכר כשלקחן סתם. ופשיט ייבא כהדא אם המוכר כו' וזו התוספתא הביאה הרי"ף בפ"ק דקדושין לענין מקח ונפסק בכה"ג שזה ה' מעמיד במקחו וזה להיפך ואח"כ לקח סתם והמוכר אומר על מקח שלי נתרצית ולוקח אומר להיפך. והדין שם אם המוכר אמר ללוקח קח החפץ אמרינן דנתרצה המוכר על מקח של לוקח ולהיפך אמרי' דהלוקח נתרצה על מקח המוכר וה"נ כן וכ"פ רבינו בפ"ך מה' מכירה וכ"פ בטוש"ע ח"מ סי' רכ"א ובטוש"ע אה"ע סי' כ"ט באין חולק וה"נ סתמא דסוגיין תלה דינא דשביעית בזה הדין ודאי דינא הכא: (ד) חציר כו'. תוספתא פ"ה דשביעית ומשבשחא והגיה רה"ג ע"פ סוגיין בירוש' רפ"ז. וכצ"ל חציר וירקות השדה שלקטן להטין בהן רשאי להטין בהן, למאכל בהמות אין רשאי להטין בהם, ושם בירושלמי ה"ג רה"ג ציפוריא שאלין לר' אימי מהו להטין בהן חטים פי' לרכך בהן החיטין אי חיישינן לאיבוד אוכלין. אתון אמרין בשם ר"ח הדין קורקסייאשרי וא"ר יאשי' אין לך מיוחד למאכל בהמה אלא חציר בלבד פי' ואפ"ה מותר להטין בהם דקורקסייא הוא חציר. א"ר אימי לא בדא תפתר בשלקחו להטין בהם ולכך מותר אבל אם חישב מתחילה למאכל בהמה אסור להטין ותני כן חציר ושאר ירקות שלקחן להטין מותר להטין חישב עליהן לאוכלי בהמה אסור להטין בהן תני ב"ק מותר להטין בהן ואסור לסוחטן למה שיש עליהן קדושת שביעית פי' ולכן אסור לאבדן, ופריך ואוכל בהמה אין עליהן קדושת שביעית. ואת אמר עושינן מהן מלוגמא לאדם. א"ר יוסי שמעינן שמותר לעשות מהן מלוגמא לאדם ושמעינן שמותר לסוחטן ולעשות מהן סממנים דאדם בתמי' דלסחטן ולעשות מהן סממנין גריעי הרי דאסור לסחוט אוכלי בהמה ולעשות סממנין מהן, ומשמע דגם דלקטן להטין ג"כ אסור לסחטן דמ"ש תני ב"ק מותר להטין כו' ודאי ל"פ אסתמא דתוספתא וגמרא ולא התיר אלא ג"כ בכה"ג דהתיר בתוספתא ומ"מ בכה"ג אסור לסחטן לפי שהן מיוחדין לאוכלי בהמה וי"ל נמי דאסיפא קאי בשלקטן לאוכלי בהמה ומביא סוגיין דב"ק מתיר בכה"ג להטין ואסור לסחטן ולפ"ז איסור דסחיטה אינו אלא

הלכות שמיטה ויובל פרק ה

שנאמר והיתה שבת הארץ (סה) לכם לכל צרכיכם. (סו) אבל אין מכבסין (סז) בפירות שביעית (סח) ואין עושין מהם מלוגמא שנאמר והיתה שבת הארץ לכם לאכלה ולא למלוגמא ולא (סט) לזילוף ולא (ע) להקיא ולא (עא) למשרה ולא לכביסה: **יא** (עב) כלל גדול אמרו בפירות שביעית. (עג) כל שהוא מיוחד (עד) למאכל אדם (עה) כגון חיטים חאנים ונעבים וכיוצא בהן אין עושין ממנו (עו) מלוגמא או רטייה (עז) וכיוצא בו (עח) אפילו לאדם שנאמר לכם לאכלה כל שהוא מיוחד לכם יהיה לאכלה ולא לרפואה. (עט) וכל שאינו מיוחד למאכל אדם (פ) כגון קוצין ודרדין הרכים (פא) עושין מהן מלוגמא לאדם אבל לא לבהמה. וכל שאינו מיוחד לא לזה ולא לזה כגון הסיאה והאזוב והקורנס (פב) * הרי הוא (פג) תלוי במחשבתו. חשב עליו

באור ההלכה

מהן (כ"ה) בש"ג ור"ל ללחוח אותן זמנים ולסוחטן אח"כ (למה שיש עליהן קדו"ש וספיר) ואוכלי בהמה אין עליהן קדו"ש (בהמה) דלחח אמר עושין מהן מלוגמא לאדם א"ר יוסי שמעיין שעושין מהן מלוגמא לאדם ושמעי' (ר"ל וכו' שמעיין) שמוחר לסוחטן ולעשות מהן סממנים לאדם פי' הגר"א וא"כ חיבה למימר שאסור לסוחטן לסממנים גרוע ממלוגמא עכ"ל והטובה לסוחטן ולעשות סממנים היא משנה מצרייתו והיא הפסד וגרע מלעשות מלוגמא כמו שהוא בלא סמיטה שאין זה א"כ הפסד ולפי"ו אפשר להא"ג דמיני מלוגמא יש עליהן קדו"ש אבל העומדים לסממנים אין עליהן קדו"ש (ואינו מוכרח כמובן) וז"ע ובתוס' שביעית סי' י"ד סק"ה ד"ה ונראה משמע דפסק דמיני מלוגמא אין עליהן קדו"ש ונכ"י בן מ"ן רפ"ה נראה דק"ל דמיני מלוגמא יש עליהן קדו"ש וכ"ג בר"ש שם וזה לפי סוגית היר' שם כ"ל ועי' בתפא"ר סי' מ"ב ובמרכ"מ סי' ה"ד לדעת רבנו מיני רפואות ומיני בשמים יש עליהן קדו"ש אך לפמ"כ שם נכנס מין א"ן כותב רבנו לזה ובתוס' אשכ"ז שם סי' מ"ג כתב דגם לדעת הר"ש נכנס קדו"ש במיני רפואות וז"ע למעשה ונראה דלפי' להסודים דמיני מלוגמאות יש עליהן קדו"ש הנ"מ מיני מלוגמאות לאדם אבל מינים שאינם מיוחדים אלא למלוגמא לבהמה לכו"ע אין עליהן קדו"ש דהא מבוחר בירו' רפ"ה דמיני נכשים ערפי מלוגמא ואם במיני נכשים לבהמה אמרו שכן עליהן קדו"ש כ"ה במיני מלוגמאות לבהמה וע"כ והנה לדעת רש"י שכל שאסור לעשות בפירות שביעית ה"ה שאם מיוחד לזה אין ע"ו קדו"ש א"כ ברור שמיני מלוגמאות אין עליהן קדו"ש כלל ואפי' ר' יוסי דחוקק אמרה ובנוסף מורה במיני מלוגמא שאסור משום שאין שיה לבל נפש א"כ בודאי שאין ע"ו קדו"ש אבל היר' לא אהיל בשיעור וזו ודעת פסק דההיר' וס"ל דגם גמי' דידן ל"ס על זה אולם כבר כתבנו דגם לדעת רבנו מוכח שם לפ"מ שיבאר בחו"א דלחין על מיני מלוגמא קדו"ש: * הרי הוא

דרך אמונה

(קכה) אצל אסור להסיק בהן לדעת רבנו וכן אסור להפסידו ולעשות בו סחורה (קכו) ולא דמי לעצי הסקה שאין קדו"ש חלה עליהן כלל דהתם אין הנאמן וציעוהו שיהו שאין ההסקה אלא הכשר הנאה וההנאה בזה אחר שהוסקו ונשרפו אבל כביסה מתצער דרך הנאמו אלא שלא נגמרה עדיו הנאמה עד שתגמר הושהיה והכביסה ודעת רש"י דג"ו קרא אין הנאמו וציעורו שיהו וכ"ל: (סד) לכם לכל צרכיכם. והיינו הנאה כו' שהנאמו וציעורו שיהו דומיא ללחלה וכ"ל: (סו) אצל אין מכבסין בפירות שביעית. (קכו) אפי' בדברים העומדים לנציעה ואפי' לנציעה כלי תשמיש האדם וכ"ש בדברים העומדים לאכילה אדם ואפי' דרכן גס בחשמישים אלו אסורין במשרה וכביסה ומלוגמא דהוי הפסד אצל העומד למאכל בהמה עושין ממנו משרה וכבוסה ומלוגמא לגורך אדם (קכה) ומאכל אדם שנפסל מאכילה אדם מותר ליתנו לבהמה ולמלוגמא: (סז) בפירות שביעית. (קכט) ולכן אסור להסיר כהם במי אפוא רק במיץ לימון: (סח) ואין עושין ממנו מלוגמא. (קל) הוא רפואה שלועסין המאכל ונחמין אותו ע"ג המכה וכן כל כה"ג (קלא) וכן איספליית (קלב) ורטיה: (סט) לזילוף. כגון יין שמוזפין ע"ג קרקע לריח טוב דהוי הפסד: (ע) להקיא. (קלג) שאוכל יותר מדאי כדי שיקיא דהוי ג"כ בעין רפואה. ואם נוהג קדו"ש במיני מלוגמא עי' צנה"ל: (עא) למשרה. (קלד) לשרות פשתן ציין של שביעית: (עב) כלל גדול אמרו בשביעית. (קלה) קרי ל' כלל גדול משום

שכולל דין מאכל אדם ומאכל בהמה: (עג) כל המיוחד למאכל אדם. (קלו) וה"ה המיוחד לנציעה לאדם אפי' לנציעה כלי תשמישו אסור לעשות ממנו מלוגמא וקף אס' דרכו במלוגמא וכ"ל סק"ו: (עד) למאכל אדם. (קלז) ואפי' פגין שאין אוכל מהן אלא פחו בזהם כדלקמן סי' ע"ו: (עה) חיותים מאינים וענבים. (קלה) חשיב מינים אלו שהדרך לעשות מהם מלוגמא וכ"ה מינים אחרים (עו) מלוגמא או רטיה. (קלט) מלוגמא נעשה מקמח או מלחם או מאינים ונחתה על המכה ורטיה הוא חמיכת צגד עם משחה שנתחין על המכה: (עז) וכו"ל צו. כל מיני רפואות (קמ) דכיון שאינו דבר השווה לבל נפש הוא הפסד אצל מותר לכבוש מיני בשמים שכושבים לריח אפי' שאין דרך לעשותן אלא העשירים מ"מ מקרי שיה לבל נפש אלא שאין להם אצל מלוגמא אין ראוי אלא לחולה: (עח) אפי' ואלה. (קמא) וז"ש לבהמה: (עט) וכל שאינו מיוחד למאכל אדם. (קמב) רק לבהמה: (פ) כגון קולין ודרדין הרכים. (קמג) דאילו קמח לא חי גס למאכל בהמה: (פא) עושין מהם מלוגמא לאדם. שאין זה הפסד כיון שאין עומד אלא למאכל בהמה ועושה ממנו מלוגמא לאדם אצל לעשות ממנו מלוגמא לבהמה הוא הפסד כיון שעומד לאכילה בהמה (קמד) וי"א שאוכל אדם שיגע ואין ראוי לאדם רק לבהמה אסור לעשות ממנו מלוגמא לאדם: (פב) הרי הוא תלוי במחשבתו. (קמה) בשעת הקיטה (קמו) ואם ליקטן סתמא אהשר בקדו"ש עד שיהשוז עליהן ולעשים וז"ע (קמז) ודוקא מינים אלו אבל שאר דברים האריכין מתשבת ואין שביעית חלה עליהן עד שילקטן לאכילה אין דין הפסד נוהג בהן וקף שהוקטן לוקט לאכילה דמתשבת צנלים צעיון: (פג) חליי במחשבתו. (קמח) ודוקא סיאה ולאוזב וקוריית שגדלים בשדות אצל אם עלו מאליהן בחצר סממיהו לאדם הן ולא אולי' בחר

ציון ההלכה

(קכה) חו"א סי' י"ג סק"ז: (קכו) שם סק"ז ובעין זה כ' הרי' קורקום ע"ש ונפח"ש: (קכז) שם סק"ז: (קכח) שם סק"ז: (קכט) רש"י דף קנ"ז ב': (קל) רבנו בפי"מ סי' מ"א: (קלא) חו"כ בזה סי' א': (קלב) כמ"כ רבנו בסמוך ה"ה: (קלג) ורבנו בפי"מ כ' ולא רפואה להקיא וז"ע דרפואה בלא"ה אסור ובהתקתה חדשה מפי"מ א"י ולא דברים המעוררים ההקאה: (קלד) רש"י סוכה מ' א' וכן כל כה"ה: (קלה) עי' שנת סי"ח א': (קלו) חו"א שביעית סי' מ"ג סק"ז: (קלי) הנה"פ בירו' סי' פ"ד ה"ו ע"ש בירושלמי: (קלמ) עי' בפי"מ רבנו ועי' דהתים בלא"ה אסורין משום ספיחין ז"מ ד' שדות שאין בהן משום ספיחין: (קלנ) עי' במשנה ראשונה ועמ"כ ב' פ"ד ה"ב בזה: (קלט) רבנו בפי"מ סי' דעירובין ופכ"ה דבליט מ"ג: (קמ) ירו' רפ"ו ע"ש בציבור הגר"א ועי' בתו"ת ז' א': (קמא) משנה רפ"מ: (קמב) ירו' ואולי ה"ה מיני כביסה לפ"ה רבנו וז"ע: (קמג) פשוט: (קמד) ביאור הגר"א בירו' סי' ה"א וז"ע: (קמה) ב"ה ור"ה: (קמז) רש"י בן מ"ז: (קמו) חו"א שביעית סי' י"ג סק"ז וז"ע דהתו' בשנת קמ"ה א' ד"ה הכניסן כתבו דמתמא הוא למאכל בהמה ועי' במשנה ראשונה שמתפסק בזה: (קמז) חו"א שם סי' סק"ד: (קמח) תוס' נדה י"א ב' והציור רע"ק

הלכות שמיטה ויובל פרק ה

קלד

לעצים (פד) הרי הוא (פה) כעצים. (פו) לאכילה הרי הוא כפירות. (פז) למאכל אדם ולמאכל בהמה
נותנין עליו חומרי מאכל אדם (פח) שאין עושיין מהן מלוגמא. וחומרי מאכל בהמה שאין שולקין אותן:

דרך אמונה

מתחבטו: (פד) הרי הוא כעצים. (קמט) ואם ליקטן לעצים
ואח"כ חשב עליהן לאכילה נמי קדשו בקדו"ש: (פה) כעצים.
ועלים אין בהן קדו"ש (קנ) ולכן עלים העומדים לצנין ולעשות
כלים (קנא) או להסקה (קנב) אפי' עלים שמליקין להאיר או
לחמם אין בהן קדו"ש (קנג) ואפי' מיני עלים שהנסורת שלו
יש בו ריח ג"כ אין בו קדו"ש דבטל לגבי העץ (קנד) ודבר
שהי' קדוש בקדו"ש מרין מאכל אדם ומאכל בהמה ונפסל ואין
ראוי עכשיו אלא להסקה פקע ממנו קדו"ש (קנה) ותאנים
שנפסלו מאכילה אדם יש להקל לעשות מהן ספירת דלפ"ד
הגר"א אם נפסל מאכילה וראוי לבהמה מותר לעשות ממנו
מלוגמא לאדם וגם לפ"ד הר"ש דאסור מ"מ לעשות מהן
משקה לאדם עדיף מלהאכיל לבהמה ומותר, ומיני הדלקה אם
נוהג בהן קדו"ש ע"ל סקס"ב ובענין ולב אסור קדו"ש
יתבאר בפ"ח הי"א בעני"ה: (פו) לאכילה הרי הוא כפירות.
(קנו) ואין עושיין ממנו מלוגמא לאדם אף שדרכו צדק וכני"ל
(קנז) וי"ל דחייב גם צביעור דעדיף מהני דלקמן פ"ו הי"ד
(קנה) ואם הכניסן למאכל בהמה דיין כמאכל בהמה:
(פז) למאכל אדם ולמאכל בהמה. (קנט) היינו שחשב לשניהם
(פכ) שאין שולקין אותן. דמאכל בהמה אין דרך לשולקו וכן
אסור כני"ל הי"ג (קס) ואם הישב מלוגמא אין קדו"ש חלה
עליהן (קסא) הישב לעצים ומור ומשב לבהמה הולכין אחר
מהשנה ראשונה לתומרה וגם מותר לבשל שאין איסור שליקה
אלא ע"מ להאכיל לבהמה דהיינו בכלל הפסד (קסב) אבל משנק
לאדם אף שחשב מתחלה לבהמה. (קסג) ואם מוכר לחצרו
והמוכר חשב לאוכלין לא מהני מה שהלוקח חושב אח"כ לעצים
ואין הלוקח רשאי להסיקן והדמים נתפסין בקדו"ש ואם המוכר
והלוקח החלקו שהמוכר רצה למכור דוקא לעצים כדי שלא
יתפסו הדמים בקדו"ש והלוקח רצה לאוכלין אסור נתן מעות
ואח"כ משך אין המעות נתפסין בקדו"ש כיון דדבר מורה

באור ההלכה

תלוי במחשבתו. ביר' רפ"ח דשביעית המוכר מוכר לעצים והלוקח לאוכלין
כו' הי' זה מעמיד זה מעמיד יבא כדאלהי אס המוכר חובע ללוקח יעשו
כדברי הלוקח ואם הלוקח חובע למוכר יעשו כדברי המוכר וכן כן פי'
הגר"א הי' זה מעמיד זה מעמיד שמתחילה לא נשמו בסכום המקה
המוכר אומר צנ' והלוקח אומר צנ' אלא שח"ח יתלוי במקום סתם שלא
תשבו לא לאוכלין ולא לעצים יבא כדאלהי כו' וכן כן גם לענין מחשבת
לאוכלין או לעצים וז"ע מה הכריחו להגר"א לפרש שלא נשמו במחיר ולא
פי' כמש"כ החו"א שהמוכר רוצה דוקא לעצים כדי שלא יתפסו הדמים
בקדו"ש והלוקח רוצה לאוכלין ולא נשמו בזה ואח"כ קנו שמתחלה ותלי מי
חשב למי כמו שם לענין המחיר אבל כן לא מיידי בלל לענין המחיר והנה
בכתי"א פי' הגר"א דקאי על המוכר מוכר לאוכלין והלוקח לעצים וזה
אין הסגרה של החו"א למה המוכר רוצה דוקא לאוכלין דלהא דעה היא
לגביה שהדמים יתפסו בקדו"ש אבל י"פ דהמוכר חשב דמתחלה לוקח
לאוכלין ולא עלה בדעתו שילוקח לעצים והלוקח חשב לעצים אבל לפ"ו מי
אמי שפיר הא דמסקי הי' זה נשמו בזה ואח"כ קנו שמתחלה ותלי מי
למעמד לכן הורית לפרש שלא נשמו בדמים אבל לא דנו ע"ו אם הוא
לעצים או לאוכלין רק קנו שהסמיכו לקנות תלי מי חשב למי ומסתמא
מוכר לעצים כי' הגר"א חשב ככתי"א פי' הגר"א דקאי על המוכר מוכר
לעצים והלוקח לאוכלין וגם בכתי"א פי' הגר"א חשב ככתי"א פי' הגר"א
שמתחלה המחשבה של הלוקח הי' לאוכלין וכן כתב שם דמתחלה המוכר
מוכר לעצים כי' (אלא שיש שם י"א שהוגה לדיקן) אך דל"ע דלפ"ו מה
הכריח להגר"א לומר שלא נשמו במחיר ושמתחלה משום דמתחלה מתחיל
הירוי שם מני המוכר מוכר לאוכלין והלוקח לוקח לעצים לא הכל ממנו ולפי
פירוש לנו סגרה להבין מה איכפת להמוכר שקונה לעצים לכן הוכרח לפרש
שמתחלה לא רבו ע"ו אלא שהמוכר חשב שמתחלה קנה לאוכלין והלוקח לא
חשב כך והיה רבו על המחיר ולא נשמו לכן גם כפיפא מפרש כן והי' זה
מעמיד זה מעמיד קאי על המחיר אבל על אוכלין ועלים לא ידבר רק
שהי' דעתן כן וע"ו אמר' דיוון דמתחלה מי שחובע מסכים לדעת השני
מסתמא גם לענין עלים ואוכלין הוי מסכים לדעת השני אך י"ע מה
סגרה היא זו כיון שעל זה אינם מבינים כלל ע"ו מרן י"פ דביבא
המוכר רוצה לאוכלין דעבור אוכלין מקבל מחיר יותר גדול וכפיפא רוצה
לעצים כדי שלא יתפסו בקדו"ש. והנה רבינו כתב צביעור חומרי בהמה
שכשגוע זמן הבהמה שאין מניו לבהמה גזרה אסור להאכילה לבהמה והוא

מעות קיומה ואם משך ואח"כ נתן מעות נתפסו בקדו"ש [ואף דבהקפה אין נתפסו (כדלקמן פ"ו הי"ח ס"ק י"ד] כיון שנתן
ע"מ לשלם מיד החמירו כאלו הן דמי שביעית] ואפי' הלוקח רוצה לחזור אח"כ ולחשוב לעצים לא מהני ואסור להסיקן. ואם הלכו
בהן ואח"כ חזרו ומכרו שמתחלה אס המוכר חובע ללוקח יעשו כדברי הלוקח ואם הלוקח חובע למוכר יעשו כדברי המוכר.
(קסד) עלים שגובה בהן קדו"ש (ע"ל פ"ו הט"ו) אולי' בהו' בחר חטאת הפרי וזה קובע לענין שביעית ולענין מעשר דלא
מנינו בהן שיעור אחר אבל אלו שגריבין מהשנה (כגון לולבי ורדס ותרובין ואלה ועטנים ואתדיון ועלי קנים ועלי גפנים) ונכנסו
מששית לשביעית מסתפק הירושלמי אם הולכין בהן אחר חטאת כיון שלא היו אז חייבין כלל שהרי בשביעית חשב עליהן בשעת
לקיטה ומסקי בירושלמי שאם גדלו רובן בשביעית אין הולכין אחר חטאת וחייבין בשביעית. וסליה ואזוהו שכן ירקות וצריבין
ג"כ מהשנה כני"ל ונכנסו מששית לשביעית ואח"כ חשב עליהן לאכילה לא אולי' בחר לקיטה אלא אחר רוב גידול לשביעית
אבל למעשה הולכין אחר לקיטה. (קסה) המלקט עלי קנים ועלי גפנים לקטן למאכל בהמה יש בהן קדו"ש לעצים אין בהן קדו"ש:

ציון ההלכה

במשניות ומל"מ ופיה"ש וז"ע שרצנו לא חילק בזה וי"ל דיוון דרצנו כתב כל שאינו מיוחד כו' א"כ מוכח דמקום שמתחלה לאדם הוי כמאכל אדם:
(קמט) חו"א שם פי' י"ג סק"ב: א: (קנ) שם סק"ב: (קנא) שם סק"ב: וי' גר"ש פ"ו מ"ג גבי גרביני וזכיס ותמרים שכ' דמיו להסקה ואולי כי' זה
אליבא דר' יובי כבוסה מ' א' צביעור י"ג ע"ש בנתי"א שם שם ג"כ הנוטע דמיו להסקה וז"ע ועמש"כ כה"ל פ"ו הט"ו: (קנב) סוכה מ' א' ותוס'
ד"ק ק"א ב': (קנז) ירו' פ"ו הי"א כדאלהי נסורתא ע"ש בציבור הגר"א: (קנד) חו"א סי' י"ג סק"ב: א: (קנה) שם סי' כ"ז סק"ג וע"ל צה"ל אות כ':
(קנו) שם סי' י"ג סק"ו: (קנז) שם סק"ו וע"ל הרמב"ד בה"ד שם אין מסכים בזה"ל יש לו צביעור: (קנא) חוספתא פ"ה הי' וכו' הגר"א:
(קנב) סו"א ומשנה ראשונה ופיה"ש וז"ע בנתי"א שם שם ג"כ חו"א שביעית סי' י"ד סק"ה ד"ה ירו' ועי' חו"א שם ג"כ נתי"א חמורין: (קנז) שם
סק"ה ומשמע דמסקי דמיני מלוגמא אין קדו"ש חלה עליו: (קסא) שם: (קסב) שם ולפ"ו הא דאסור לשולקן הוא רק כ"ו שלא התקיע עדיין אם הי'
לחול אדם או לבהמה אבל אם התקיע לאכול אדם מותר ג"כ לשולקן וכו' שמוכר להאכילין לאדם אע"ג דמאכל בהמה אין מאכילין לאדם וכן מותר
להאכילין לבהמה אם התקיע ליתן לבהמה מותר חמור ג"כ לעשות ממנו מלוגמא לאדם וז"ע: (קסג) שם ע"פ הירושלמי:
(קסד) שם סי' י"ד סק"ג וכן מלאמי כספר הישר לר"מ חלק המידושים סי' תק"מ שם דלמ"ד עלים יש בהן קדו"ש הולכין אחר החטאת ע"ש ועי' רש"י
סוכה י"ט ב' ד"ה ומשני לענין לולב: (קסה) סוכה מ' א' וברש"י:

